

SUMARI

A propòsit del V Centenari: Uns tossencs a Puerto Rico	3-4
El preu d'un empedrat destruït	5
L'arribada dels grecs a Catalunya	6
Debat: Turissa proposa	7-8
L'Enllaç Tossa-Llagostera i El Carrilet	9-10-11
Sant Joan Bosco L'Educació avui	12-13
Sant Jordi. Una dimensió desconeguda	14-15-16
Hi havia una vegada	17
Presentació del llibre de Mario Zucchitello	18-19
Consideracions	20
El Babel de les arts, ahir	21-22
Parlem-ne	23
Racó sardanista	24-25
El Tai-Txi-Txuan	26-27
0-3 Anys: Una etapa evolutiva	28
Avantatges i desavantatges de ser amic de l'alcalde	29-30
L'Esport a Tossa	31
Com prevenir i curar ...	32
Els gossos. Un greu problema sanitari	33
Notes sobre Heràldica	
Cartes al Director	34
Associacions tossenques	35-36 37-38
El nostre poble	39-40-41-42-43
Amenitats	44
Imperativo Legal i Vent del Nord	45-46-47

PREU: 250 Ptes.

J.M.

Sant Jordi'92

**SI ALGUN EMPRESARI DE TOSSA VOL FER PUBLICITAT POT ADREÇAR-SE A LA
CASA DE LA CULTURA. AV. PELEGRÍ, 8.**

**LES CARTES DIRIGIDES AL DIRECTOR ES PUBLICARAN SI VAN DEGUDAMENT
SIGNADES I DOCUMENTADES.**

**LA REVISTA TURISSA NO COMPARTEIX NECESSÀRIAMENT LES OPINIONS DE
LES PERSONES QUE HI ESCRIUEN.**

**PER SUBSCRIURE'S A LA REVISTA TURISSA PODEU ADREÇAR LA VOSTRA
CORRESPONDÈNCIA A LA CASA DE LA CULTURA.
AV. DEL PELEGRÍ, 8, TOSSA DE MAR**

2a. ÈPOCA
TOSSA DE MAR
Abril 1992
Any III Número 7

Dipòsit Legal núm. GI-259-92

Imprès en paper reciclat

Edita: Ajuntament de Tossa
Coordinació: Assumpta Taberner
Consell de redacció:
V. Esteban Darder - E. Bernabeu - M. Aguilar
Imprimeix: I.G. Montserrat, s.a. - Blanes

A propòsit del V Centenari: UNS TOSSENCS A PUERTO RICO

Tal vegada no tothom sap que les relacions tossenques amb Amèrica començaren molt abans del segle passat, quan les corbetes VILA DE TOSSA i CAMILA PRIMEIRA DE TOSSA representaren el moment de màxim esplendor i alhora el cant del cigne de la nostra marina mercant. Ja el 1770 hi havia a la vila tres vaixells per

a la Carrera d'Amèrica. I sabem que el mariner Grau Ortoll i Bosch (mort el 19 d'abril de 1679 a l'edat de 89 anys) havia viscut 5 anys de la seva llarga vida a les ÍNDIES OCCIDENTALS. A l'igual de molts d'altres, també els tossencs s'havien anticipat al Decret de Lliure Comerç (1778).

Així, a les acaballes del segle

XVIII, una de les companyies tossenques que es formaren per comerciar amb Puerto Rico va ser la de Gil, Rafael i Francesc Dalmau, pare i fills. Donem, doncs, una ullada a l'inici de llur activitat sense voler-la aprofundir, car ultrapassariem les finalitats d'un article de revista.

El primer de gener de l'any 1794, els Dalmau començaren a esmerçar el capital de la companyia en la compra de mercaderies que pensaven transportar amb la pollacra SAN DIEGO del capità Joan Castañer de Canet. Estaven interessats en el negoci, ultra el mateix Gil que hi aportava 3.115 lliures, també 13 tossencs més per un total de 1.800 lliures, 1 gironí (200 lliures), 1 de Torroella (150 lliures) i 3 barcelonins (200 lliures en metàl·lic i 370 lliures, 10 sous i 10 diners en mercaderies). Disposaven, doncs, de 6.035 lliures, 10 sous i 10 diners.

A Barcelona, invertiren 3.275 lliures en sabó, clavaó, fideus, paper, rosolis, espígol, mocadors assortits, culleres, forquilles, xocolateres, calderons, paelles, candelers, porrons, setrills, embuts de llauna, tisores de barber, tisores petites, navalles, ganivets de taula, teixits, mocadors de seda, roba de seda, barrets, blondes de seda, fil braçols i hams de palangre, aiguardent, vi negre i vinagre.

Ultimats els preparatius i les compres a la ciutat comtal, el vaixell llevà les àncores el dia 17 de març. Ignoro si havia estat noliejat també per altres negociants. Tanmateix, era evident que el carregament dels Dal-

Mascaró de la corbeta Camila.

Donació al Museu Marítim de Barcelona de Maria Mestres Vda. de Coris.

mau no representava el total de llur remesa, puix que s'havien reservat quasi la meitat del capital per comprar altres mercaderies en una de les escales peninsulars de la pollacra.

La navegació es presentà tot seguit difícil. Un fort vent de llevant els acompanyà durant molts dies. El 25 de març eren a Vilanova on oïren missa. D'aquí salparen el 9 d'abril, sense esperar que el vent amainés. Ans al contrari, la tempesta fou tanta que, com deixà escrit en Rafael Dalmau- "Nos pedíamos perdón unos a otros". Quatre dies després, arribaren "todos destrozados" a la Torre de San Pedro. El 20 eren a Almeria i el 24 a Màlaga. Aquí compraren vi blanc,

oli, olives, llauna, gots assortits, sedassos, pintes i fil. Tot per 22.400 rals.

Finalment, la nit del 14 de maig salparen de Màlaga fent rumb a l'illa de Gran Canària que albita-

ren una setmana més tard. El 20 de juny, després d'una travessia tranquil·la, eren en vista de Puerto Rico i el 22 desembarcaren a Aguadilla.

Aquest va ser el començament de la companyia GIL DALMAU I FILLS. Arribats a Amèrica amb les mercaderies comprades a Barcelona i Màlaga, és a dir amb el capital per iniciar l'activitat comercial, decidiren establir-se a Añasco a "buscarnos la vida". Aquí obriren una botiga, en Gabriel es casà amb Juana Fermina Urrútia i sembla que el primer a retornar a Tossa fou en Rafael pel novembre del 1802.

Vaixell Vila de Tossa

Vaixell Camila

**MARIO
ZUCCHITELLO**

EL PREU D'UN EMPEDRAT DESTRUÏT

"Tossa no pot escapar a la llei de canvi a què estan sotmeses totes les coses d'aquest món, però tinguem present que aquell que va dir que no ens banyàvem dues vegades en el mateix riu fou únicament sensible a l'espectacle de les aigües sempre canviant, però no reparà prou en el traçat del riu que en constitueix precisament l'element de permanència, l'índex fix que permet identificar-lo i reconèixer-lo idèntic a si mateix..." Josep Palau. Llibre de Tossa; ed. Selecta, Barcelona, 1952, p. 101.

Referir-me directament a la cita que acabo d'apuntar és inevitable. Segurament valgui molt més que el que segueix que no deixa de ser més que una opinió personal, i això pot justificar que sigui tan llarga. Tampoc deixaré de dir que el llibre de Josep Palau, que pot semblar molt lluny de la Tossa actual, guarda petites sorpreses com la que encapçala aquest text i que per a mi han estat punts de reflexió sobre el poble molt profitosos.

Ens han ensenyat que hem de conservar els patrimonis culturals importants (i dic importants perquè per ser dignes de conservació no cal que siguin nacionals). Conservar sembla que és difícil i sobretot econòmicament costós, moltes vegades tan difícil i econòmicament costós com destruir allò que es vol conservar. Es paga un preu molt alt (un preu que no és únicament econòmic) per creure que per exemple, unes simples pedres velles en un conjunt com el de Vila Vella no poden tenir cap valor. Crec que el que realment passa no és només que no sabem el què tenim, sinó que a més no sabem què significa tenir-ho. Què significa tenir un patrimoni cultural? Què vol dir per a un tossenc la Vila Vella? Jo sé el que significa per a mi, però sembla que per a molts no vulgui dir res més que negoci. Estic d'acord mentre el negoci el facin a casa seva. També em sembla bé que aquests negocis siguin avançats, moderns, europeus... com aquest país i que senvoltin d'un aparell propagandístic atractiu que menteixi molt o poc. Aquestes ja són unes altres històries. Però el que ja sobrepassa d'al·lucinació (segurament producte de la

sobredosi de cultura que circula per la sang d'aquest país) és que es vulgui "modernitzar" (que no vol dir restaurar i que sovint equival a destruir) els monuments obeint uns interessos que són de tot menys culturals (és a dir, econòmics-turístics-polítics...). I a sobre ens venen el projecte de destrucció com la necessitat d'un futur mercat: "cal posar-se a nivell europeu",

fins al punt de voler "modernitzar" pedres com en el cas de Tossa. I evidentment, no "cola", tot i que ens aporten raons humanitàries de pes: "els nostres vells rellisquen a l'empedrat i cauen", "aquestes pedres són un perill per als tacons de les turistes"... Les solucions són lucidíssimes: ara, les noies, ja podrem pujar a Vila Vella amb tacons encara que l'amic invàlid o la mare amb cotxet s'ho vegin una mica més negre. Crec que no es pot tocar ni la més humil barraca sota aquests conceptes, senzillament perquè Tossa no l'hem creada nosaltres, ni és exclusiva dels qui hi vivim ara. Una obra valuosa no s'ha de veure com una herència dels avantpassats, sinó com un préstec que els nostres néts o besnéts ens fan. I això, que pot semblar un acte de generositat, ara, a l'any 1992, és un dret i una obligació. Es veu clar que això és més difícil que fer un bon poema.

Diuen que els joves sempre volen canviar el món. Suposo

que ja aprendré la lliçó, però no cal ser jove per veure la pena de l'empedrat de carrer Major de la nova Vila Vella, que, com el lliit d'un riu destruït per l'efímera vida que li passa per sobre, ja no és "l'índex fix que permet identificar-lo i reconèixer-lo idèntic a si mateix". Daquí a reconèixer-nos com a fills d'aquest poble o no... la distància és relativa (ja se sap: "qui perd els orígens...").

Per últim, valgui com a justificació del llenguatge i l'estil que he fet servir, reconeixo que protestar és fàcil, tan fàcil com sentir-se dolgut per motius sense sentit més o menys pròxims, però contra la indiferència i la impotència i encara que sigui erròniament cal protestar.

M. ROSA FÀBREGAS TABERNER

L'estat actual de l'empedrat de Vila Vella

L'ARRIBADA DELS GRECS A CATALUNYA

Malgrat que s'ha formulat la hipòtesi referent a que els micènics ja coneixerien i haurien practicat totes les grans rutes de navegació per la Mediterrània, les quals haurien estat portades pels "pelessets" o filisteus (un dels Pobles del Mar que, amb les seves progressions dels segles XIII i XII, alhora que es fusionaren amb elements egeus, acabaren amb el poder polític dels micènics, així com també amb el dels altres imperis del Bronze) a la costa sirio-palestina, sent heretades pels fenicis, la qual cosa ha estat força demostrada pels diferents testimonis micènics detectats tant a Itàlia com una mica també a Andalusia, de moment, no hi ha cap element prou clar que testimonii l'arribada o presència dels grecs tan antigament a les nostres costes.

Hem de passar al segle VIIè per tal de tenir ben documentat el comerç fenici per tota la costa entre els Pirineus i Alacant a partir de les seves factories d'Andalusia i les Balears. El que no és prou clar és si aquest litoral, posterior àrea d'influència fòcea, ja era visitat, a més de per fenicis i etruscs, pels hel·lènics de l'illa de Rodes. El fet de la presència d'un seguit de

topònims antics amb aquest nom com a arrel al llarg de l'"arc ligur", entre ells el de l'establiment de Rhode, a Roses (ciutat que, a partir de finals del segle IV, encunyarà dracmes d'argent amb la representació, al revers, d'una rosa vista per sota, l'emblema de Rodes), així com l'esment que en fan Estrabó i Escimne, ha portat a alguns autors a afirmar la fundació ròdia de Rhode, mentre que d'altres la qüestionen.

Seran, però, els foces els primers grecs de qui tenim ben testimoniada la seva presència a les

Mosaic d'una casa romana

se sobre dues o tres dècades més tard, Empòrion. La ja esmentada ciutat de Rhode també hauria passat a ser controlada llavors per part dels massaliotes-emporitans, no sent pas ambdues les úniques bases que haurien creat, parlant els textos clàssics d'una altra ciutat propera, Kypsela, encara no localitzada, així com d'altres poblats d'entitat menor, al mateix temps que l'arqueologia ha tret a la llum establiments indígenes directament relacionats com és el cas de l'oppidum d'Ullastret. Les investigacions demostren que l'establiment d'Empúries fou una colònia comercial

Cap de marbre representant a Agripina. Badalona segle I d.C.

Esculapi

nostres costes. Provenents de la ciutat de Focea, a la costa jònica de l'Àsia Menor, de les darreres en incorporar-se a la carrera colonial, existeix la teoria que admet els seus contactes amb el rei tartessi Argantoni, seguint la ruta de Colaïos de Samos. En tot cas, entorn el 600, fundaren Massàlia (Marsella), enclavament des d'on haurien dirigit les seves campanyes de reconeixement del nostre litoral, fundant-

Muralla de la ciutat grega

fins al segle Vè, quan, amb la dinàmica generada a partir de l'apogeu de l'imperi atenenc, es donà un desenvolupament, formant-se el nucli urbà anomenat Neàpolis pel seu excavador fins el 1933, Josep Puig i Cadafalch.

JOAN FLORENSA I JAUMANDREU

DEBAT: Turissa proposa UN PORT A TOSSA?

Des de la direcció de la revista Turissa se'ns ha fet arribar al Comité Executiu Local de C.D.C. la possibilitat d'expressar la nostra opinió sobre el port esportiu de Cala Futadera, nom amb que es coneix el futur port esportiu de Tossa, encara que no sigui exactament a la cala d'ubicació.

La nostra exposició no serà molt extensa ja que sabem que tots els grups polítics estan convidats a opinar. La història d'aquest port és molt llarga i extensa, serveixi com a mostra el fet que les consultes, treballs i conclusions es van fer molt abans de l'arribada del primer Ajuntament democràtic i que majoritàriament en el seu dia fou votat afirmativament. Els que ja de temps hem tingut inquietuts públiques, ho recordem perfectament i no entenem els estranys dubtes de la coalició que governa ara a Tossa.

La nostra opinió, la de C.D.C. ha estat sempre favorable, ho heu de saber i així ho proven els últims escrits que hem dirigit a l'Ajuntament. Volem el port per els següents raonaments:

1.- L'única font de vida dels tossencs

i dels arrelats, que han fet de Tossa la seva nova llar, està lligada al turisme. Es pot ser comunista, socialista, etc... però ningú disposa de l'autoritat suficient per hipotecar el progrés del poble. No es pot jugar, per opinió personal o perquè no agradi, amb el futur dels demés.

2.- Retardar, per no dir parar, ja no és possible; qualsevol decisió que suposi restar competitivitat turística, no es pot acceptar. Els ideòlegs, pensadors, que en Pla anomenava "somnia truites" no tenen el dret de privar al poble de treball més segur i viure millor.

3.- Nosaltres, en el nostre programa de govern, sempre hem deixat molt clar que volíem el port, per tant aquest escrit només és una ratificació del que el poble va votar majoritàriament.

4.- El fet és que l'actual equip de govern digué alegrement, com sempre, que netejaria les platges, cosa que mai hauria hagut de dir perquè les platges no són seves, i a més a més se'ls va advertir que no ho farien. Ara podeu recollir un nou resultat, les

platges no estaran mai netes si no es dóna a les embarcacions una possibilitat, com és el port per poder resguardar-se (a les embarcacions ningú els pot impedir que varin a la sorra).

5.- Raonadament i com a coneixedors del tema reconeixem que queden molts problemes pendents per resoldre, que no seran gens fàcils, per això mateix no si valen vacil·lacions, ni dubtes i s'ha de tirar endavant, amb ajuda municipal, demanant tota la que calgui a la Generalitat per aconseguir que sigui una realitat propera.

6.- Finalment, volem dir que seria un greu error deixar perdre més temps, perquè el port es farà, la necessitat d'ell és tan important, que al marge de qualsevol possible interpretació contrària, ningú es pot permetre el luxe que s'ajorni, perquè ningú dels que hi som ara no el poguem veure. La població de Tossa i menys la part pescadora, que ja quasi no en queda per manca d'abric, no us ho perdonaria mai.

COMITÈ EXECUTIU LOCAL C.D.C.

Fa temps que es parla d'un port esportiu a Tossa de Mar. Aquest és un tema que fins i tot ha fet escriure a les Cartes al Director d'un diari, amb certa difusió a la província, tot prenent un caire polític.

S'han demanat debats, estudis d'impacte ecològic. S'han fet fins i tot enquestes "amateurs". La gent parla i parla sense saber ben bé per què parla i de què parla. Hi ha manca d'informació i existeix manipulació en l'estat d'opinió.

Jo, particularment, podria escriure des d'un punt de vista de ciutadà de carrer o bé com a polític integrant de l'equip de govern de l'Ajuntament de Tossa. En ambdós casos faria aproximadament la mateixa reflexió i anàlisi seqüencial a l'hora de prendre una decisió.

Criteri en la formació de la decisió? LA RACIONALITAT.

Fem-nos una pregunta. És una necessitat social un port a Tossa?

Els polítics estan per donar serveis als ciutadans, detectar les necessitats socials, la demanda social i actuar per a l'interès general.

Quins interessos estan afectats?

Els de la majoria de tossencs o només d'uns quants que volen privatitzar un dels pocs racons idíl·lics que queden intactes a la Costa Brava?

És un problema no tenir port a 8 km. de Tossa? La resposta no la sabem. Només existeix una forma de saber-la, i és preguntar a la gent de Tossa, mitjançant una enquesta rigorosa, si creu que és necessari o no, i quins beneficis ens portaria un port.

Una vegada coneguda l'opinió dels tossencs, els polítics o encarregats de la gestió pública ja hauran superat la primera fase de formació de la decisió.

La segona fase (suposant que la resposta fos sí a un port) seria la de **l'estudi de viabilitat del projecte**, tenint en compte tot una sèrie d'elements.

• RECURSOS NECESSARIS, com inversions, infraestructures, llocs de treball directes, etc.

• DADES NECESSÀRIES, com estudi d'impacte ecològic, carreteres d'accés, problemes urbanístics, etc.

• ALTERNATIVES. Existeixen alternatives, altres possibilitats?

L'anàlisi **conjunta** d'aquests elements ens portaria a la tercera fase

del model de decisió, que seria **la preparació d'un estudi complet de costos i beneficis de cada alternativa d'acció**. Quins beneficis portarien a Tossa? Generarien llocs de treball estable en quantitat important? Obtingríem beneficis indirectes de l'activitat del port? Ens generarien més costos socials que beneficis? Val la pena?

La quarta fase seria **l'anàlisi de l'estudi i la informació** a tots els afectats i interessats i **l'elecció de l'alternativa òptima** per a Tossa, consensuada per tots els tossencs.

A partir d'aquí, vindria la decisió política de donar llum verda o no al projecte, segons els resultats de les fases anteriors. El resultat agradaria o no agradaria a tots, fins i tot, als que haurien de prendre la decisió de dir sí o no al tema, però d'una cosa no hi ha dubte, i és que la incubació del problema i la solució del mateix, haurien estat **seguint un model racional de decisió de polítiques públiques**.

F. XAVIER DOMÈNECH
Regidor d'hisenda de Tossa
1r. Secretari del PSC

Sentim parlar, molt i sovint, que Tossa necessita un turisme de qualitat. Quan es parla de turisme de qualitat, s'entén que tingui un alt nivell adquisitiu. Bé, jo em pregunto si la infraestructura turística de Tossa, a nivell de serveis, és suficient per atraure a la vila aquest tipus de clientela la que demanem.

Un port esportiu és evident que va adreçat a una clientela de classe mitja i alta que ja té resolta la seva segona residència i que les seves disponibilitats econòmiques i de lleure li permeten la despesa que suposa una embarcació: veler, fora borda, barca o iot.

Al voltant d'un port esportiu i pesquer neix una nova activitat econòmica, que en el futur esdevindrà una nova font de riquesa per al poble.

Un port no resoldrà tots els problemes que pateix el turisme a casa nostra, però sí que millorarà l'oferta

del poble. No oblidem que ja hi ha un seguit d'antics estiuejants que han optat per canviar de poble perquè no volen renunciar de cap manera al plaer de poder sortir a navegar també a l'hivern.

Qui disposa d'una embarcació encara que la tingui hivernant en el port -veler, fora borda, barca o iot-, els caps de setmana va a veure-la i dedica unes hores al seu manteniment. Si el temps no li permet de fer-se a la mar, va a comprar i al restaurant.

La competitivitat existent en el món turístic ens demana noves instal·lacions per tal de complementar l'oferta. No avançar representa retrocedir, quedar-nos relegats. L'estiuejant i el turista exigeixen cada dia més i millors instal·lacions i és un deure dels polítics avançar-nos a les seves demandes. Hem d'intentar que Tossa es desenvolupi d'una forma ordenada i harmònica, sense que això representi

perdre la seva personalitat. Hem de pensar en el futur i no quedar ancorats en un immobilisme nefast.

SÍ, AL PORT després de molts anys de reflexió. Un port, el projecte del qual reuneixi totes les garanties, la modernitat i el progrés que no estan renyits amb l'ecologia.

Estic convençuda que és bo per a Tossa la construcció d'un port esportiu i pesquer, i tot el que representi un pas endavant per a l'evolució de la nostra vila.

MARIA TERESA MORÉ I FÀBREGAS
Agrupació d'electors Tossa

UNIÓ DEMOCRÀTICA DE CATALUNYA CREU CONVENIENT NO OPINAR FINS ESTAR MÉS ASSABENTADA SOBRE EL TEMA.

En aquest segon capítol de debat, la redacció ens suggereix reflexionar sobre un tema sempre polèmic, com és la construcció d'un port esportiu i, amb el que encetem la problemàtica local.

Abans de concretar, cal plantejar-se TOSSA com a poble estrictament turístic, a partir d'aquí, analitzar l'evolució que ha fet la nostra vila des que es produeix aquest fenomen i tal vegada la d'altres poblacions del sector. Llavors podem començar a planificar què volem que sigui TOSSA en un futur a mig i llarg termini.

En els darrers anys, hem estat espectadors i actors d'un notable creixement urbanístic. Recordo que de nen, per arribar al camp de futbol, teníem que passar per sota els plàtans de la carretera de Llagostera, i arribar-hi em semblava una peregrinació a la Meca. Avui, el camp de futbol està situat quasi al centre geogràfic de la població. Aquesta metamorfosi, que per bé o per mal ja

és inevitable, ha ocasionat un nombros increment de la població flotant i amb això problemes de difícil solució i que són assignatures pendents: aparcaments, vies de comunicació, seguretat ciutadana, sanitària, etc.

També cal notar que l'incentiu de l'oferta turística no ha variat. Tossa ofereix sol, platja, paisatge i podem completar les hores de lleure en els bars, comerços i alguna que altra discoteca.

La reflexió que ERC fa, és el que cal relantir el creixement urbanístic, a fi de no agreujar més els problemes existents, plantejar-nos seriosament la solució d'aquests i no com s'ha fet fins ara improvisant, i donar llum verda a les iniciatives que incentivin la promoció turística, com per exemple i entre d'altres, la construcció d'un port esportiu.

Però, volem matisar, que som escèptics en creure'ns que un port

esportiu incidirà notablement i de forma positiva a les economies de la població i, fins i tot, que solventi totalment el problema d'ocupació de la platja per embarcacions esportives. També som conscients que la construcció d'un port és de molt cara execució i, per tant, de complexa rentabilitat econòmica per als promotors, que amb el fi d'envarar els costos, podrien prescindir de tenir bona cura de preservar l'entorn paisatgístic i ecològic.

Per tant i per finalitzar, creiem que un port esportiu pot ser positiu per a Tossa com a incentiu per a nous visitants, però depenent de racionalitat, gust, mesura i responsabilitat que hi hauran de posar promotors i les tres administracions que han d'aprovar el projecte, Ajuntament, Generalitat i MOPU.

ERC

L'ENLLAÇ TOSSA-LLAGOSTERA I EL CARRILET

Aquest any es commemora el centenari del naixement del tren de via estreta que anava de Girona a Sant Feliu de Guíxols passant per la població veïna de Llagostera, molt vinculada a Tossa durant tota la trajectòria de vivència del tren. Havia estat un enllaç

i una estona a peu, i de tant en tant feien una parada a la vora de Terra Negra per fer un trago i fer un cigarro. D'aquesta manera anaven cap a Llagostera per agafar el tren petit per anar a Caldes per a afagar es gros. En Jaume també m'explicava que els

de l'ajuntament i fins i tot algun viatjant de joies o altres mercaderies, que es deixava caure per la nostra vila. Però quan viatjaven pels camins de bosc, anava proveït d'una pistola per a la defensa personal i dels seus clients, ja que per aquells temps corrien molts bandolers que s'amagaven darrera d'algun revolt tot esperant la seva víctima.

L'avi d'en Jaume també es dedicava a fer tragines amb un carro i un cavall. Normalment el que més es transportava eren taps, panes de suro, balots de pelegri i de pèlies, per tal de portar-ho al tren de Llagostera, i des d'allà a altres poblacions. També solien portar verdures, trunfus, fruita i d'altres. Això era perquè a Tossa, al ser població més a recés i a vora mar, mai no feia tant de fred com a Llagostera, i per aquesta raó teníem la collerta més primerenca. Igualment solien portar peix salat i fresc, botes de vi, ja que Tossa n'era una gran productora; i a la tornada trobaven càrrega a l'estació del tren procedent de Girona o altres poblacions, les quals enllaçaven amb el carrilet. La càrrega era de sacs de farina, que era el més habitual, sacs de castanyes, grana, pinsos molats o també portaven algun porc, algun vedell o gàbies de polls i conills, fusta, bótes, samals, cobes, cistells, cadires de balca, etc... Tanmateix feien viatges complets

Tartana de 6 places. Empresa Maymi i tartaner en "Coquis". En primer terme en Camil Moré. Foto: Arxiu Vila

molt important entre Girona i Sant Feliu de Guíxols per al desenvolupament de la nostra vila, degut al trasllat de passatgers i mercaderies. Aquest petit tren, "el carrilet", era arrossegat per màquines de vapor i portava uns vagons de passatgers o de càrrega, tant en temporals de pluja com de neu no sense passar algunes penalitats, però sempre arribava al seu destí. El 30 de juny del 1892 sortia a les cinc de la matinada per primer cop des de Sant Feliu, amb gran festa i joia de tota la ciutat. Però el dia 10 d'abril de l'any 1969, el carrilet tornava a Sant Feliu a la nit per no sortir mai més. Tingué un comiat per cada poble que passava, tota la gent acudia a l'estació entristida per veure per última vegada el carrilet.

passatgers que portava es seu avi, solien ser industrials del suro o bé secretari

M'explicava es meu amic Jaume que aquí a Tossa, a finals del segle passat, hi havia un seu avi que era traginer i tenia dos matxos d'abast, als quals els posava a sobre sa sella unes alavardes encoixinades per portar passatgers. Així anaven més còmodes ja que solien anar una estona a cavall

L'autocar de Can Maymi: Dodge 28 places que feia la línia a Llagostera. Foto: Francisco Moré

L'autocar de Can Maymí: Dodge 33 places que anava directe els dissabtes a Girona. Foto: M. Fàbregas

on els hi sortís, com per exemple anar a La Bisbal a buscar pots per salar ses anxoves o anaven a Girona i altres poblacions de la comarca.

Els que més es dedicaven al transport eren a Can Ruaix, a Can Pepet Mateu, a Can Mamí i d'altres traginers de Tossa.

Pel mateix temps existia una línia de tartanes de la família Font de Llagostera, que ja funcionava a últims del segle passat segons consta a la Càmera de Comerç de Sant Feliu de Guíxols, a l'any 1865 l'empresa Font de Llagostera ja explotaven les línies amb Girona, Sant Feliu, Palamós i també cobria la línia Caldes de Malavella, Llagostera i Tossa); tenint en compte que per Caldes passava el tren gros a partir de l'any 1862, enllaçaven amb el tren petit de Llagostera seguit tot seguit anaven a Tossa.

Per parlar de la fundació d'aquesta línia em vaig posar amb contacte amb en Mateu Font i Rodés de Llagostera. Té seixanta, quatre anys i és la quarta generació que es dedica al transport de viatgers i mercaderies. Em va atendre molt amablement i em va proporcionar tota classe d'informació referent al transport dels seus avantpassats que començaren la línia. Primer de tot el seu besavi, després va seguir el seu avi, el seu pare, el seu oncle, en Narcís i n'Enric Font i Payret, aquest últim se'n cuidava a principis d'aquest segle de fer la línia Caldes de Malavella, Llagostera, Tossa, ja fos amb tartanes o carros, que normalment venien a Tossa cada dia. Solien venir amb una

tartana de sis o dotze places, segons la quantitat de passatgers que hi haguessin.

Fins i tot també havien vingut amb un cotxe, Berlina, de vint places que anava tirat per quatre cavalls molt valents procedents de l'Empordà (una vegada m'explicava el meu bon amic artista pintor Esteve Frigola, que ell a principis d'aquest segle ja venia a Tossa, des de Barcelona fins a Caldes amb el tren gros, on agafava una tartana de Tranports Font i es traslladava a Llagostera per anar tot seguit cap a Tossa).

Per fer aquest trajecte, quan a mig

El carrilet desafiant la nevada del 1962. Al lons Llagostera. Foto: Vall-Llosera

matí sa tartana arribava a Llagostera canviaven de cavall i algunes vegades n'hi enganxaven un que feia poc havia arribat a Sant Feliu de Guíxols i que es deia 'Pajarito', un cavall molt bo que sempre solia anar al trot, ja que normalment sortien de Llagostera havent dinat i arribaven a Tossa a mitja tarda i ja es quedaven a fer nit. A l'endemà sortien a les sis del matí per agafar el carrilet a dos quarts de vuit. Aquesta tartana també l'havia portat en 'Met', que era de Tossa. Cap allà l'any 1920 en Font va deixar la línia, ja que els hi era inconvenient perquè s'havien de quedar a Tossa cada dia a fer nit. Llavors ho va agafar en Martinet, que era un germà del senyor Fernando, que tenia camions i autocars procedents de la primera guerra mundial. Anava a Llagostera amb un autocar que no portava diferencial i anava provist de cadenes. Aquest senyor ho va fer durant alguns anys i després ho va agafar en Maymí que ja feia la línia de Tossa, Lloret amb tartanes.

Per parlar d'aquesta nova etapa em vaig posar amb contacte amb en Francisco Moré, el qual em deia que 'jo de petit ja havia anat a Llagostera amb sa tartana del meu oncle que també les manaven es germà d'en Maymí, en Badò Branques, que anava a Llagostera i en Jaume Cases. Tenien ses cotxeres a sa casa d'en Feliu Casas, allà on tancaven es cavalls i tartanes que anaven a Lloret i a Llagostera. A can Maymí havien tingut tartanes de sis, vuit i dotze places, tirats per un cavall.

Quan es va canviar la tracció animal (1932) per l'automòbil, a can Maymí

van comprar un cotxe petit de quatre places i un altre de sis. Després quan aquests es van fer malbé, varen comprar un Ford d'onze places de segona mà. Però quan s'espatllà es meu oncle en va comprar un de sis places que el va fer carrossar a Torroella de Montgrí, i el van convertir amb dotze places. Era un 'Oskis'.

Així ho van fer durant alguns anys, i succeí que esclatà la Guerra Civil espanyola. Llavors fou quan el cotxe de línia anava sempre ben ple de passatgers, fins i tot en duien al sostre del vehicle i la gent dreta a dins, ja que malauradament eren anys difícils, i es de Tossa tenien que anar a buscar queviures i altres elements per la subsistència. I bé anaven a Llagostera, a Girona o a Figueres. L'horari que feien per anar a Llagostera era: sortida de Tossa a les sis i mitja de la matinada per agafar el tren a dos quarts de vuit, i tornaven a les sis de la tarda. El punt de sortida de Tossa era la plaça de'n Ballell, des d'on se sentien molt bé ses campanades d'es rellotge de l'església. I de Llagostera feien la parada a can Tiburci, que era un bar i fonda a l'entrada del poble, al costat de l'estació del tren, on avui hi ha el bar El Carril.)

Per cert, m'explicava n'Anita, filla d'en Tiburci, que en aquell temps quan venia el cotxe de Tossa, el seu avi s'aixecava una hora abans i els hi preparava un bon foc perquè s'escalfessin, ja que quan baixaven pels últims revolts es divisaven tots es camps de Llagostera ben blancs igual que si hagués nevat, ja que aquells hiverns d'abans eren molt freds.

Tot anava racionat. Quan a sa benzina, va venir un moment que no n'hi havia i tenien que fer anar es motors amb "gasógeno" produït pel carbó, i per arribar a Llagostera estaven dues hores. Manava explicant en 'Xicu del Correu" que: "quan enfilàvem sa pujada del revolt de la mort, anàvem amb primera i en Planet que anava en bicicleta cap a Llagostera, fins i tot ens passava. Quant a es neumàtics, n'aconseguíem alguns d'estraperlo, i encara de mala qualitat. Com una vegada que vàrem posar es sis neumàtics nous (marca Batalla) i vaig anar un dissabte a Girona amb un Dodge 33 places i no vam poder tornar a Tossa ja que a mig camí em van explotar tots sis neumàtics. Has de pensar que cada vegada que sortíem era una aventura i un patir constant. Després de tantes penalitats vàrem decidir deixar de fer la línia, però l'empresa Font que llavors ja s'havia constituït amb societat anònima Ribot-

Font-Artigas (S.A.R.F.A.), varen posar un autocar que el vaig portar jo durant uns mesos. Després el va conduir en Climent Tarrés que anava cada dia a Llagostera".

Amb aquest sistema van continuar durant uns tres o quatre anys, però llavors no hi havia gaire passatgers, fins i tot algun dia no portaven a ningú o a vegades a una o dues persones, fins que la S.A.R.F.A. se'n va cansar i va treure el cotxe. Aleshores ho va tornar a agafar en Maymí però restringint els dies. Solament hi anaven es dimarts, es dijous i es dissabte, o sigui tres cops per setmana.

Però al cap d'un parell o tres d'anys solament hi anaven es dijous i es dissabte. Feia la línia un Dodge 28 places guiat per en Quimet Soler, que va començar a partir del 1944, quan va tenir carnet de primera, encara que anys abans ja se'n cuidava de fer de cobrador.

D'aquesta manera va durar uns anys fins que l'empresa Maymí va plegar a l'any 1974 les línies tant de Llagostera com de Lloret. Així va haver de continuar-ho la S.A.R.F.A., que va posar un autocar que el conduïa en Badó de Llagostera fent el mateix sistema dels dos dies per setmana, i d'aquesta manera ho ha anat fent fins ara, excepte a l'estiu que fan dos viatges diàriament.

En nom propi i del poble de Tossa hem d'agrair a les empreses Font, Martinet, Maymí, S.A.R.F.A. i a tots els traginers que transportaven mercaderies, així com especialment a n'en Francisco Moré per la informació que molt amablement m'ha facilitat, el gran esforç que feien en aquell temps per lluitar amb ses penalitats i així poder oferir un servei primordial al poble de Tossa.

Joan Josep Ribas i Costumero.

El carrilet travessant la carretera de Tossa i al fons Can Tiburci.

Foto: Vall-Llosera

SANT JOAN BOSCO

L'EDUCACIÓ AVUI

Don Bosco inicià la seva tasca pastoral entre els infants l'any 1841. El 1859 fundà la Congregació salesiana.

El 1886 visità Barcelona i li foren donats uns terrenys al Tibidabo, on s'alçà una petita ermita. Va escriure més de 150 obres.

Com a pedagog, fou partidari d'un compromís complet i continuat del mestre en la vida dels alumnes, durant el temps escolar i després.

Donà una gran importància a l'educació per al treball (tallers a les escoles professionals...) i va fer més agradable la vida escolar.

També va ésser el primer d'enviar els seus religiosos a la universitat de l'estat. Fou canonitzat l'any 1934 i celebrem la seva festa el dia 31 de gener. És també patró dels editors i dels aprenents.

Quan parlem de l'educació, pensem majorment en la joventut. Per això, quan vaig a un poble, em pregunto: Quins problemes deu tenir la joventut? Que la joventut té problemes no és cap secret; sempre n'ha tingut i en tindrà: és l'edat del creixement i de formar-se per aprendre a fer-se grans.

El més curiós és que, a vegades, els grans no creuen haver d'estar compromesos ni tenir res a veure amb els seus problemes.

I aquests problemes, avui, són més aguts que en els nostres temps, ja que vint anys en l'actualitat, suposen una gran diferència de vida i de costums i una major dificultat de comprensió.

Els joves d'avui estan vivint en un món en plena transformació. Viuen amb més mitjans econòmics; físicament, intel·lectualment i espiritualment, són en condicions de viure-ho amb més plenitud.

Més mitjans o, si voleu, no han

d'estalviar res, però que també entranya un perill d'"hipertrofia" de la sensibilitat, de tots els sentiments i sentits.

Què és el que veuen els nens al cinema, pels carrers...? A la força han d'estar impressionats. El ritme de la vida els obliga a caminar més de pressa del que poden.

Malgrat tot, aquesta riquesa és un bé. Una persona és un ésser capaç d'aprofitar en bé propi i dels altres tot allò que posseeix. Ells tenen la sort d'ésser més rics que abans; nosaltres hem d'ajudar-los a servir-se d'aquesta riquesa.

Hem d'ajudar la seva feble voluntat. Necessitem un pla de vida, un ideal. Què els donem, als joves, com a ideal? Triomfar en la vida? És poc.

Guanyar diners? Tenir fama?

Tot és ben poc, sense un sentit sobrenatural.

Diguem als joves i a tots els homes, que cal treballar per trobar el nostre lloc en aquest món que hem d'anar construint entre tots.

Si ens queixem que el món a on estem no és bo, posem tot el nostre esforç perquè sigui millor. La

joventut d'avui té personalitat per construir un món millor. Necessita, però un ideal cristià.

El problema és important... El més urgent és **ACCEPTAR AQUEST MÓN TAL COM ÉS**. És absurd viure queixant-se contínuament. Els nostres temps no són com abans... Avui vivim en aquest món i cal acceptar-ho.

A vegades vivim en una atmosfera difícil; vivim en un món gens fàcil. Adonem-nos, llavors, que per als joves és indispensable la instrucció. Pensem: Els joves, tenen tot el que necessiten per a

desenvolupar tots els seus valors? Tenen l'educació adequada? biblioteques, centres culturals, etc...? Els grans tenen molt a fer... Educar.

Educar és estimar els joves tal com són, tot i que no els comprem, tenen necessitat d'un amor profund. Si són dos cors units en l'amor els qui donen la vida a un tercer, són dues ànimes que s'estimen les que fan un jove perfectament equilibrat. Estimar és entendre, interessar-

se per allò que a l'altre l'interessa, estimar allò que ell estima. Cal ésser capaços d'oblidar-se i d'interessar-se per allò de l'altre, per allò que a ell l'interessa i apassionar-se per allò que a ell l'apasiona.

Estimar és ésser positiu, ésser capaç d'acollir-ho tot; l'educadora i l'educador han triomfat quan el jove podrà contar-los tot allò que l'interessa, allò que el preocupa. Si sou capaços d'obrir-li els braços i acceptar-lo quan la seva conducta és fortament reprovable, aleshores haureu assolit l'èxit. No és fàcil estimar els joves fins aquest punt. Ésser capaços de tot, acollir-ho tot, comprendre-ho tot.

Ésser positius és presentar la vida, el cristianisme, com una aspiració. Els joves diuen: cal ésser lliures. Cert, però ésser lliure no és la possibilitat de carregar-s'ho tot, és ésser capaç de dominar-se, prendre i acceptar les pròpies passions sense deixar-se dominar per elles. La nostra joventut cerca una raó de viure... Estimar i ser estimat. Sí, cert i aquesta ànsia li ve de lluny, li ve de l'infinit, li ve de Déu. Sí, joves, teniu raó: cal estimar. Estimar és donar-se i no

DON BOSCO

prendre, és donar cor, cos i esperit, però no prendre cor, cos i esperit. Cal ensinistrar-se en l'amor donant-se. Joves, sigueu amos de vosaltres mateixos, estimeu per estimar; cal en tot moment un etern, un incansable ensinistrament en donar.

Cal saber-ho tot...

Sí, és veritat, té raó la nostra joventut. Cal iniciar-la en els misteris de la vida, àdhuc els més petits. Tenen dret a saber que Déu ha confiat als homes l'acte sublim de la procreació, de donar la vida a uns éssers. No pots dir a un nen de quatre o cinc anys, si t'interroga, que encara no és hora. És el més sublim, el més gran que Déu confià als homes i amb la dignitat adequada i amb paraules adaptades a la seva curta edat, obrir el gran misteri... Amb quin crit es lamenten els joves que han sigut enganyats i han sofert en el món sense preparació els prejudicis de llur ignorància! Tenen els ulls molt oberts, tenen dret a la veritat, amb la corresponent i sublim seriositat.

Donem als joves la responsabilitat dels actes col·lectius... Quantes vegades, abans de les nostres confessions, ens esforcem, ens gratem el cap, perquè no sabem

de què confessar-nos... i el pecat col·lectiu ens atabala per tot arreu... se'n digui analfabetisme, egoisme addiccionat, indiferència i despreocupació davant els problemes mundials. En aquesta societat que indubtablement va fabricant el mal, cal comprometre's, lluitar amb totes les nostres forces i amb totes les que ens proporcionen l'oració, la gràcia dels sacraments... Els joves del nostre

temps volen treballar, participar, construir... Cal ajudar-los a contruir el món. En el col·legi hi teniu un camp d'acció; per aquí podeu, educadors, començar a canviar aquest món...

Tots s'estimen? Tots desenvolupen llurs facultats?... Tenen ambient?... Participen en la construcció del nostre cristianisme?

Diu Michel Quoist:

"El cristianisme és quelcom que cal fer, no quelcom que ens cau al cim". Els joves desitgen estimar. Fem estimar un Déu autèntic, no una caricatura. Ells volen un Déu que és una persona vivent... Sou capaços de trobar-lo així, doncs ha volgut fer-se un com ara nosaltres; prendre un cos com el nostre... El nostre cristianisme és una persona, no tan sols una doctrina. Sense la realitat vivent, la doctrina no val res. El cristianisme és una persona que s'ha encarnat i existeix en el nostre món d'avui. Si us és difícil veure'l, heu d'anar més enllà de la forma: necessiteu estimar, estimar fins a l'infinit; teniu, per estimar així, necessitat d'algú: Jesucrist!

Mn. ENRIC

SANT JORDI

UNA DIMENSIÓ DESCONEGUDA

Hi havia una vegada un drac ferotge que cremava els caps i matava els ramats de tota una comarca. El reietó que governava aquelles terres, amoïnada, hagué de cedir al xantatge de la bèstia; sortí a la plaça del castell i exposà el contingut de l'acord als seus vassalls: "Hem de pagar un delme d'una persona diària al drac. Aquesta persona la triarem en un sorteig que es farà cada matí entre tots els habitants de la comarca". Com que no hi havia cap alternativa, la gent acceptà amb resignació aquell pacte. Però vet aquí que un dia la Fortuna assenyala la filla del rei, i ella, pobreta, es llançà als peus del seu pare per demanar-li clemència. "No, no pot ser", contesta ell. Els soldats del castell agafaren la princesa i se l'endugueren a la cova del drac. Ella s'encomanà a Déu i esperà la mort amb serenitat. Però tot d'un plegat, quan el monstre ja obria la boca, aparegué el Sant Cavaller muntant un corser nerviut

d'immaculada crinera, oh, grandíssim senyor d'armadura àuria! Occí el drac i alliberà la princesa i la comarca.

Aquesta mica de llegenda té moltes versions; per exemple hi ha relats que situen els fets a Capadòcia, i altres, a la vila de Montblanc. Com que fer una repassada de totes les variants seria llarg i avorrit, i tampoc en treuríem l'aigua clara, recomano als lectors que consultin el **Costumari català** de Joan Amades, els llibres sobre Catalunya que regalen els bancs, els monogràfics sobre Sant Jordi que surten cada 23 d'abril als diaris i també el Calendari del Pagès o bé el de l'Ermitaño de los Pirineos.

Gairebé tots els estudis folklòrics i antropològics que s'han realitzat sobre el tema de Sant Jordi s'han centrat en la dimensió literària de la llegenda. I massa sovint els estudiosos han deixat de banda les repercussions culturals d'un mite que, al llarg de la història, s'ha estès per una àrea situada entre Islàndia i el Magrib, i entre Amèrica i l'Extrem Orient. És un mite que, en definitiva, ha estat present en tots els àmbits de l'activitat humana en moltes civilitzacions: la moral, l'art, la guerra, etc.

Precisament no s'ha de caure en l'error de només vincular Sant Jordi a la protecció dels exèrcits cristians durant l'Edat Mitjana. Sí, és veritat que hi ha nombrosos testimonis d'aparicions del sant en batalles contra els sarraïns. En podem trobar a la Crònica de Muntaner, a la Crònica de Pere III, a la Crònica de Jaume I i en altres textos de l'època. Fins i tot, segons asseguren els qui han estudiat el tema, l'adopció de Sant Jordi com a patró, primer

per part del Cos de Cavalleria de Pere I i després de tota la Nació Catalana, és una conseqüència de la seva intervenció miraculosa a la batalla d'Alcoraç, el 1094.

Però Sant Jordi va ser important per moltes coses més, coses que sovint no s'han explicat prou. Només hem de llegir, per posar un exemple, el següent text del franciscà Francesc Eiximenis (1327-1409):

'Recompta Eutropius in sua Cronica que un hom volia forçar sa muller de dir per amor d'ell als-cunees legees, així com era ennomenar les parts vergonyoses de l'hom e de la dona per los noms comuns entre seglars. E volia que ennomenàs lo acte carnal la pus òrreament per què.s pot dir e així de moltes altres viltats. E com la dona aquella fos fort vergonyosa e fort casta e per res ella no volgués nomenar aquelles turpituds per amor de Déu e de sa honestat, diu que lo marit la començà de mal a tractar e de perseguir fins a desesperació, per la qual cosa ella consulta lo bisbe sobre què faria sobre aquest fet. E lo bisbe era hom sant e gran doctor diu que respòs-li

així: *—Fillia, vostre marit ha un mal drach en les parts sutzes. Consell-vos de donar-li alls e cebes e vina-gre, e après encomaneu-lo a sent Jordi* (1).

La resposta del bisbe savi és molt interessant, perquè en la curació del malalt hi intervenen dos factors: el reequilibrament tèrmic del seu organisme amb una sèrie d'aliments anafrodisíacs, i, fixem-nos-hi, el seu redreçament espiritual mitjançant les oracions a Sant Jordi. I per què precisament a Sant Jordi? Doncs perquè a l'Edat Mitjana el drac també simbolitza la conducta sexual desordenada (en aquesta època, dir les coses pel seu nom també era pecat de luxúria, per això el mateix Eiximenis fa servir tants eufemismes: 'als-cunees legees', 'parts vergonyoses', 'parts sutzes'...)

Una sèrie d'autors moderns han relacionat aquest poder curatiu de Sant Jordi amb el fort impacte que va

dona és l'agent transmissor de la lepra, de les malalties venèries i dels mals lletjos, i a més és immune a tots aquests verins. Possiblement va ser el pànic al contagi d'aquestes malalties el que va motivar la col·locació d'imatges de Sant Jordi en els bordells i en els banys públics de tota Europa (2).

D'altra banda, el filòleg Jean Beauchamp, en un comentari d'unes notes d'un manuscrit de la **Disputa de l'ase**, d'Anselm Turmeda (3), insinua que els antics metges perses van aprendre dels nestorians la tècnica d'extracció del verí de les serps consistent a punxar la melsa de l'animal amb una agulla fina. D'entrada, sembla un disbarat establir cap tipus

tenir en la societat medieval la difusió del mite de la Donzella Verinosa. Un rei desconfia de l'emperador Alexandre i decideix criar una noieta amb aliments verinosos; quan la donzella s'ha fet gran i maca, la regala a l'emperador, que se n'enamora de seguida; però resulta que Sòcrates i Aristòtil, que són dos membres de la cort, comencen a sospitar; finalment, Sòcrates ordena a dos criats que abracin la donzella; només de tocar-la, els dos homes cauen a terra morts. Aquesta rondalla és una il·lustració perfecta de la idea que tenien els medievals de la dona. Per a ells, la

de connexió entre aquesta pràctica i la llegenda de Sant Jordi, però el folklorista Edward Bruner ho fa. L'any 431, al Concili d'Efes, la secta cristiana dels nestorians va ser condemnada, i els seus membres van haver de refugiar-se a Pèrsia. Segons Bruner, els heretges van ser ben rebuts a l'imperi sassànida perquè la llegenda més utilitzada en la predicació nestoriana era la de Sant Jordi, el tema de la qual coincidia, en molts aspectes, amb el dels contes de l'antiga mitologia persa (recordem també que la lluita entre l'home i la bèstia apareix amb profusió en les velles literatures germàniques, escandinaves i eslaves). Però aquí no s'acaba tot, perquè els nestorians, en els segles posterior, van arribar a la Xina i hi van fundar diverses esglésies, sobretot a Pequín. Els heretges es van endinsar a l'Extrem Orient aprofitant, com a Pèrsia, l'existència d'un substrat mitològic adaptable al cristianisme, però al final no van aconseguir la conversió del sapient drac xinès en el monstre pervers de la llegenda de

GOIGS festius a llaor del gloriós cavaller SANT JORDI
are de bell nou dictats amb motiu de la Mancomunitat Catalana

En terres de Capadocia nequereu en temps antic i amb botiguers de B. d'Escocia vos bolcareu com a ric, puix vostra cara no sofria del fi retròs el lormot.
Patró, etc.

De petit ja demostrareu vostra ferma vocació i mentres usenau, jogareu amb cavallista de carteró. La llança es dany aiegria, el sabre es feia content.
Patró, etc.

Essent molt jove us armaren desequilic cavaller, les armes que vos doheran eren del millor acer. El poire que vos conduda deixava endreure el vent.
Patró, etc.

Per a deslucir una nina plena d'agist i moneit per inspiració divina vos lleugerau al torneig, contra d'un drac que volia menjar-se-la en un moment.
Patró, etc.

La fera a vostra escomeça morí fent un fort ruet, quedant més seca i malmesa que la repassa... d'un Peret. La nina, qui tant sofia, no'n tingué poc de content!
Patró, etc.

Cavaller i Sant alhora, tot lloant vostre braó, Catalunya agraïdora vos agraima per: Patró. Concloum nos avria aquell oim incensament.
Patró, etc.

Catalunyá está volada de d'un dies, non de molts, peie existics babcadadw no mda té pena i dol. Retornemll la alegre, escurremll son torment.
Patró, etc.

Sols té la rilla franca i amb poiea voice presam amb el Drac de Vilafranc i de Berga la Paron. D'elles dracs ella valdria de passam té agraïment.
Patró, etc.

Si ha qui'l vostre nem no porta i escat qui'l criden no ho ue, de tant agraïr-li fora tota l'orbe i l'ecu. Tant horribil tirana, non deixa ni un ser moment.
Patró, etc.

Vos que l'arena fettenya occireu obbe li llei, balceu, si no teniu feida a la Casa Comunal. Aill a dotzees ne cria el gobe. Salú de Cast.
Patró, etc.

Mes, balceu amb vostra espasa al bota fora nua de fé, que si hi h's llança a la Casa no vos saravé de fé. Vostre no ho la voleria poiz que tot ho té dolent.
Patró, etc.

Toté aquesté cella infecte d'empisidic que aquí hi ha, que motelen de dialecte nostre d'icoma catala i que la madaia d'ava per contentar-los la dent.
Patró, etc.

De vostra medallá d'ava les que emi me fei més grut són les illeues esterilions qui porten vostra retrat. ¡Ben Deu com ía beseria si'n tingué a b'grament!
Patró, etc.

Catalunya, vostra almadá, just usra beu l'ivertat donant-li la deallada, fora Mancomunitat. Dones-li la Autonomia que vos demana ciemant.
Patró, etc.

TORNADA
Puix Catalunya s'ha conya al llig mill gramment, Patró de cavaller, llances de la patria mia tot lo corral i dolent.
Patró, etc.

Havem perdut l'original, no ens és possible transcriure-lo, com l'era de llan.
Catalun - 1914

Sant Jordi. S'hi van esforçar molt, això sí. La prova és que van introduir, a la cort del mongol Khublai Khan (1215-1294), el joc del "niuan-tseu": els genets havien d'enfilat uns llan-gardaixos que penjaven d'un cordill amb una canya de bambú.(4)

Com hem vist, a l'Edat Mitjana la llegenda del Sant Cavaller tenia, en l'àmbit del coneixement, una funció simbòlica gens desestimable. Ara bé, a partir dels segles XVI i XVII, la ciència racionalista es deixa estar de sants i de miracles i Sant Jordi ha d'assumir el paper estrictament folklòric que tradicionalment se li ha atribuït. Això no obstant, a mitjan segle XIX s'aprecia una certa revifalla del sentit universalista del mite del cavaller i el drac. Per exemple, el 1843, el Círculo Bonaerense de Psicologia, a l'Argentina, en un petit vocabulari de termes científics, anomena "síndrome de Sant Jorge" la desestructuració i discordança mental dels esquizofrènics. Per tant, doncs, la lluita entre el sant i el monstre (representants del Bé i del Mal) serveix per descriure el conflicte de la doble personalitat. El problema és que les llegendes no aconseguen superar els embats de la modernitat, i el 1892, en una reedicció

TURISSA - 15

de l'opuscle, el "síndrome de Sant Jordi" va haver de cedir el seu lloc al "síndrome del Dr. Jekyll", fruit de la gran popularitat que va adquirir la novel·la de R.L. Stevenson (5)

En el segle XX, un segle bregós, Sant Jordi ha acabat desembeinant l'espasa. I sorprenentment, entre els seus companys de lluita hi ha hagut enemics tradicionals. Si més no, això és el que deduïm de les paraules d'un oficial del requetè que el 1939 comandava un grup de saharians:

'Encontrábame yo con un pelotón de moros en la serranía del Pandolés (Pándols?), cuando nuestra posición, en lo alto de un cerro, fue rodeada por un grupo del ejército rojo. La lucha fue desesperada. El sitio duró días y más días; los cañones enemigos hacían polvo nuestro reducto, y yo, sin separarme del parapeto, ayudaba a unos, daba alientos a otros y era ejemplo de todos.

Los secuaces de Stalin estaban enfurecidos porque mi pelotón de hombres, que no comían, ni dormían, ni siquiera descansaban, les tenía en jaque sin el menor propósito de rendirse. Nos mandaron parlamentarios para exigir la rendición:

—¡Jamás! ¡Los recibiré a balazos!
—exclamé yo.

Siguieron las acometidas rojas y ya casi no quedaban hombres disponibles dentro de mi reducto. Hasta que llegó una noche en que se derrumbaron las tinieblas y apareció, en la cima de un peñasco, la ardiente silueta de Sant Jorge. Fue tal el desconcierto entre las tropas ateas, que nos faltó tiempo para asestarles el golpe definitivo en su

huída. Sin embargo, debíamos alegrarnos, porque el camino hacia la recomposición de nuestra patria estaba abierto. San Jorge, cimera catalana, honra de España... ¡Presente!. (6)

I encara més recentment, el Sant Cavaller s'ha convertit en un símbol de l'anticomunisme en mans de la CIA. Resulta que el 7 de juny de 1982, Ronald Reagan i Joan Pau II es van reunir al Vaticà. Aquella trobada va representar l'inici d'una gran campanya dels EUA i l'Església Catòlica destinada a desestabilitzar el govern de Polònia, un país que, des de feia sis mesos, vivia sota la llei marcial decretada pel general Jaruzelski. Per fer trontollar Jaruzelski calia reforçar el moviment clandestí Solidaritat, que havia estat declarat il·legal el 13 de desembre.

Una primera etapa de l'operació va consistir a proporcionar aparells de radiocomunicació i d'impressió a l'oposició, mitjançant una xarxa de capellans contrabandistes coordinats amb espies occidentals. Al cap de poc temps, Solidaritat i l'Església polonesa ja produïen propaganda anticomunista amb una gran facilitat; hi havia centenars de publicacions clandestines, entre periòdics i butlletins, i una gran quantitat de material gràfic (cartells, adhesius, còmics juvenils...) Doncs bé, es veu que entre aquest material hi havia una sèrie japonesa de dibuixos animats titulada **El cavaller blanc**, que es passava clandestinament a les esglésies i als soterranis de les cases. No era res més que una adaptació de la llegenda de Sant Jordi a la situació política del país: el cavaller blanc tenia la cara de Walesa (el dirigent de Solidaritat), el drac tenia una gran calba i duïa ulleres fumades (com Jaruzelski), i l'escenari de les aventures era Wadowyce (la localitat natal de Joan Pau II). (7)

Tenint en compte els exemples exposats fins ara, hom pot arribar a una conclusió: el món és ple de farsants que inventen històries per treure'n algun profit. No voldria pas ofendre ningú, però em sembla que

la llegenda de Sant Jordi no relata uns fets històrics, ni tan sols sota la forma d'al·legoria. En la meua modesta opinió, això és demostrable científicament mitjançant una anàlisi rigorosa dels "quarks" narratius.

Però ben mirat tampoc és necessari, perquè una prova irrefutable de la intencionalitat de la llegenda la tenim en la següent dita popular "Per Sant Jordi, treu les unces al sol". Sí, això mateix, treu-les, que te les fotrà algun espavilat. Tot fa pensar que el Sant Cavaller és una invenció d'un comerciant del segle IV o V. El nostre sant sempre ha servit per vendre alguna cosa: des de passis per veure les justes cavalleresques al Born, al segle XII, fins a les roses i els pastissos dels nostres dies. Per això Sant Jordi és el nostre patró, el patró dels catalans.

MARC AGUILAR

(1) F. EIXIMENIS. **Primer del Crestià**. València, 1483 (Biblioteca de Catalunya), cap XLIII.

(2) J.L. FLANDIN. **Le sexe au Moyen Âge**. París: Flammarion, 1986, pp. 67-68.

(3) J. BEAUCHAMP. "Trois textes d'Abdallah al-Tarjuman". **Revue du Monde Hispanique**, VIII, París, 1933, pp. 54-61.

(4) F. BRUNER. **The Barbarian West**. Philadelphia: McNeill-White, 1966, pp. 103-107.

(5) G. TEJADA. **Orígenes del psicoanàlisis en Latinoamérica**. México D.F.: FCE, 1970, p. 62.

(6) F. ESTECHA. "El milagro del Pandolés". Revista militar **Cruz y espada**, II, Saragossa, 1940, p.6.

(7) C. BERNSTEIN. "La gran consideración". EL PAIS, I-III-92 i R. BAINTON. **El integrismo en Europa**. Madrid: Centro de Estudios Geoestratégicos, 1992, pp. 32-33.

"HI HAVIA UNA VEGADA..."

És un conte que no recordo bé si me l'havia explicat algun dels meus avis, o si l'havia llegit a «En Patufet» o qui sap si jo mateix me'l vaig inventar.

Resulta que una vegada hi havia una parella de promesos que es volien casar, però els mancaven diners per fer-se la caseta i no en trobaven de lloguer.

Els pares de la noia, al veure la casera que ella tenia, i abans no vinguessin mals majors, oferiren als joves un lloc a la seva llar i aquests ho acceptaren encantats.

La casa era petita, només hi havia dues habitacions. La que ocupaven els pares, més gran i la de la noia, naturalment més petita. També hi havia unes golfes.

Mireu-els hi digueren els pares de la noia-. Us deixarem l'habitació nostra i nosaltres ja ens arreglarem amb la petita. Així si ve algun fill, tindreu lloc per posar-hi el bressol o un llitet'.

I els joves, encantats. Pintaren la casa, compraren algun moble nou i en tal dia i en tal hora es maridaren.

I com era d'esperar, arribà el primer fill i en un bressol els nous pares el col·locaren al costat del seu llit.

Però vingué el segon i ja tots no hi cabien. I els joves, que de fet ja s'havien fet els amos de la casa, trobaren solució al problema. Utilitzaren l'habitació dels avis per als nens i els vells que anirien a dormir a les golfes. És clar que tenien de pujar unes escales i al vell que patia de reuma, li era un bon tros difícil, però això rai, ja l'ajudarien empenyent-lo.

No sé el per què m'ha vingut ara a la memòria aquesta història. No recordo com acabava ni si els avis hi estigueren conformes o no. Però la causa podria estar en com als jubilats de Tossa se'ns ha reduït l'espai que teniem assignat a la Casa del Mar.

No podem escatimar a en Tem el mèrit d'obtenir, no sé si com alcalde o com a cap dels pescadors, la construcció de l'anomenada Casa del Mar. Per cert, un edifici ben ampli i escaient. Però es trobà que quan tingué la gàbia feta no tenia ocells per posar-hi. La gent de mar vol estar

a la vora del seu ambient natural que és la platja i la Casa del Mar que més aviat es casa de la riera, en queda massa lluny.

Els jubilats, que fins llavors formaven un col·lectiu petit en nombre d'associats, tenien assignat per a les seves activitats un lloc a la Casa de la Cultura que en fou, en una bona part, la solució. L'altra part ho seria els consultoris mèdics.

Bona jugada política de gat vell! D'un tret matarem més d'un pardal.

Animarem la Casa del Mar, la gent estarà ben atesa, ens estalviarem, de moment, la inversió crematística que representaria dotar als vells d'un casal propi, realitat, per cert, de la que ja disfruten molts d'ells en pobles de menys importància que el nostre i encara ens estalviarem els mals de cap de si els de Sanitat ens fan ambulatoris o no.

Cal convenir que el local era prou espaiós per a tot. Només referint-nos a la gent gran, podien ells comptar amb un ampli saló propi per a tertúlies, jocs, lectures, etc...i que es comunicava directament amb el bar. A part, però ja en la planta superior, disposaven d'una sala útil per a conferències, projeccions, reunions, etc., i a més a més, altres salonets propis per a diverses activitats que no exigien tanta capacitat.

Tot això, que estava molt bé, amagava una realitat. I és que l'Associació de Jubilats hi estava amb la condició de rellogats «a precari», es a dir, sense cap garantia de temps ni de lloc.

I això s'ha fet palès recentment. Per cobrir altres necessitats, no discuteixo la seva transcendència o no, la gent gran ha estat foragitada de la millor estança que disposàvem i enviada al pis de dalt. No tothom, a certa edat, pot pujar fàcilment i tranquil escales. A més, si vols anar al bar, a part de pujar i baixar la graonada, és necessari sortir al carrer, deixant a l'hivern la bona temperatura de l'interior i enfrontant-te amb el fred de la carretera.

També aquest nou lloc és insuficient. Les senyores que hi fan la seva xerradeta tot fent labors, han d'estar amatents que els que juguen al billar no els hi donin un cop de tac, els que llegeixen o juguen als escacs,

vulgues o no, han d'estar pendents del que parlen les senyores i els del billar, han de buscar, entre les taules, llibertat per a llurs moviments.

L'inadequat d'aquestes instal·lacions per al servei de la gent gran, ho apuntarem en una recent reunió i creiem que la majoria d'assistents a la mateixa s'identificara amb aquesta qualificació.

Cal, doncs, que aquelles persones a qui correspongui procurin esmenar aquesta mancança cap a la gent gran. Que a Tossa hi hagi un casal digne per als jubilats. Al cap i a la fi foren ells, i en moments més difícils que no pas els d'ara, els que tragueren les castanyes del foc.

Diuen que hi ha cent milions de pessetes disponibles destinades a l'àrea de la joventut. Està molt bé, com ho està els que es fa o ja s'ha fet per als infants. Però no us sembla que també val la pena pensar amb els vells i no deixar-los a la interinitat d'uns rellogats? I mentre els joves tenen per davant molt de temps per esperar, als vells ja no els n'hi queda tant.

Jo em penso que tampoc és cosa de molt diners, més aviat cal posar-hi un bocí d'imaginació. Llogar un local, si no es pot construir de socarrel, ni més gran ni més petit de l'indispensable, i per això, i per adaptar-lo i equipar-lo buscar la col·laboració d'aquelles entitats que tenen en la seva mateixa manera d'existir el fet d'haver de cooperar en aquestes empreses, i a Tossa n'hi ha més d'una. No és cosa de bufar i fer ampolles, però crec que està a l'abast del qui tingui prou voluntat i sensibilitat per a fer-ho.

A Tossa som quasi cinc-cents els que passem dels 65 anys. Més aviat aquesta xifra anirà augmentant que no pas reduint-se. Tenim, doncs, un pes social que cal tenir en compte, sobretot per aquells que tenen vocació d'administradors de la cosa pública. Que no se n'oblidin perquè encara guardem prou reserves per fer sentir, si fos necessari, el pes de la nostra veu i del nostre vot. I no esperem promeses sinó realitats.

JOSEP VILÀ

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE DE MARIO ZUCCHITELLO "HOMES VAIXELLS I MERCADERIES DE TOSSA AL GRAU DE VALÈNCIA" (1459-1703)

En la passada Festa Major de Sant Vicenç va haver-hi un acte cultural que ens hauria de fer sentir a tots els tossencs molt contents, ja que en el nostre poble no és pas freqüent la presentació d'un llibre i més quan el seu contingut representa una nova aportació al coneixement de la nostra història, concretament en un aspecte i una època ben poc estudiada.

El llibre és la quarta publicació que edita el Centre d'Estudis Tossencs. Aquest i els precedents es deuen a Mario Zucchitello, un home italià que ha fet de Tossa el seu poble estimat i el seu ahir el motiu dels seus estudis i investigacions.

El dia de Sant Vicenç, 22 de gener, a les vuit de la tarda, a la Casa de Cultura i en la sala d'actes, es va presentar el llibre al públic com un nou nat que arribava al món de les lletres disposat a ocupar un lloc preminent a les biblioteques tossenques, habitant en els prestatges dedicats a les coses del passat del nostre país. El seu autor li havia donat un nom, 'Homes, vaixelles i mercaderies de Tossa al Grau de València' (1459-1703).

La sala resultava insuficient

per acollir el nombrós públic que volia assistir-hi. Moltes persones es varen quedar dretes, amb respecte, paciència i atenció durant tot el

decurs de l'acte. Entre el públic hi havia a més d'innombrables tossencs, moltes altres persones vingudes de diferents ciutats i viles, amics de l'autor o interessats per la cultura i la investigació històrica.

Cal destacar que els amics italians d'en Mario Zucchitello residents a Barcelona, varen fer pinya al seu voltant. Representants del bell país mediterrà, cult, llatí i amic, com és Itàlia a la ciutat de Barcelona, honoraren l'esdeveniment amb la

seva presència. Hi havia el Viceconsul d'Itàlia a Barcelona el Sr. Marcelo Cassiani, el Director de l'Institut Italià de Cultura, també a la mateixa ciutat, el professor Anacleto Massari, el professor Olimpio Musso, Director de la Secció d'Estudis Històrics "Alberto Bòscolo" i que en el mes d'octubre passat junt amb l'Arxiu de la Corona d'Aragó varen portar a Tossa el Primer Col.loqui internacional d'Història, dedicat al "Liber Maioriquinus", i altres persones del país veí. Innombrables personalitats del nostre país dedicats a la recerca històrica, com també moltes autoritats tossenques i persones de la vila interessades per l'esdeveniment cultural.

A la taula presidencial hi havia l'Alcalde de Tossa, el Director de l'Arxiu Nacional de Catalunya, el Sr. Josep Maria Sans i Travé, vingut a Tossa per fer la presentació del llibre, el Sr. Zucchitello, l'autor i el President del Centre d'Estudis Tossencs, que va obrir l'acte donant la benvinguda i les gràcies a tots els assistents. Va començar amb dos versos d'Ausias March, "Veles e vents han mos desigs complir faent camins

dubtosos per la mar..." evocant la vida atzarosa dels navegants d'altre temps. Va continuar exposant la semblança biogràfica de l'autor:

En Mario Zucchitello va néixer a Carpi (Emília), Itàlia.

És doctor en lletres per la Universitat de Pisa.

A Tossa té el càrrec de Arxiver-Director de l'Arxiu Històric Municipal de Tossa.

A la comarca, és President del Centre d'Estudis Selvatans.

També és membre de la Junta del Museu Municipal.

A ell es deu la recuperació del fons documental de la Família Falguera, antics Batlles de Sac de Tossa.

És autor dels quatre llibres publicats pel Centre d'Estudis Tossencs. El primer, amb la col.laboració del Dr. Ricard Batista Noguera, Director del Museu Arqueològic de Barcelona i el professor arqueòleg doctor Albert López, i encara hi va afegir moltes més dades importants relatives a les activitats culturals d'en Mario Zucchitello, acabant amb dos versos de l'autor i poeta tossenc Manel Vilà, trets de la "Cançó dels Pelegrins" i que diuen:

"Pels mariners que nit i dia cerquen un guany enllà del mar..." fent referència al tema del llibre presentat.

Tot seguit el Dr. Josep Maria Sans i Travé, Cap del Servei d'Arxius de la Generalitat de Catalunya, especialista en la història de les ordes monàstiques cavalleresques i que fa poc ha publicat un llibre sobre la fi de l'Orde dels Templers a Catalunya, va glosar amb una minuciosa anàlisi el llibre que es presentava. Es deduïa que l'havia llegit minuciosament, ple d'interès i d'afecte, detall que es va

traslluir en tot el llarg del seu discurs. Vallegir-ne alguns fragments escollits amb delectança. Ens va dir que era un estudi molt ben fet, tant en la part històrica com en la literària, fruit de la paciència en les seves recerques d'en Mario Zucchitello, que no havia escatimat esforços consultant muntanyes de documentació en innombrables arxius. Va recomanar que tothom que sentís un interès pel passat del nostre país no deixés de llegir una obra tan plena de dades aclaridores de la vida de la nostra gent en un passat llunyà. Va ésser molt aplaudit amb calor, per tot el públic assistent.

A continuació en Mario Zucchitello, fortament emocionat va remercier l'orador i també a tots els que havien assistit a l'acte.

Va cloure la vetllada l'Alcalde de Tossa, que va rememorar

els seus viatges anys enrera a Girona, junt amb en Mario i tota una colla d'estudiants joves locals, que hi seguien els seus estudis, mentre en Mario se n'anava a la Biblioteca Municipal, als Arxius Gironins a revisar llibres de protocols notariais, cercant alguna dada relativa a Tossa. Va manifestar que se sentia plenament contenta d'assistir i presidir l'acte que enriquia el món cultural de la nostra vila.

Es va acabar la vesprada amb les firmes i dedicatòries dels llibres de l'autor als assistents, que varen exhaurir tots els exemplars disponibles.

Tossa de Mar, 25 de març de 1992

**VICENÇ ESTEBAN I
DARDER**

CONSIDERACIONS

Era una vegada un poble que vivia molt feliç, tots portaven espartenyas i menjaven peix fregit.

Tanmateix ja han passat cinc dècades d'aquells anys cinquanta, una quantitat d'anys molt considerable per recordar aquells moments que, tot seguit d'haver-se rodat aquella famosa pel·lícula de Pandora i del pas per Tossa de tots aquells també famosos artistes del cine, Tossa saltà a la palestra.

L'arribada dels primers turistes i els primers negocis que es montaren per acollir-los feren obrir els ulls a propis i estranys, tothom volia muntar-ne el seu, faltaven braços, tot eren presses d'última hora per ser el primer,

totxanes i més totxanes, vinga portes i finestres, just perquè no hi ploqui i, apa a omplir que els comptarem (els calés, clar!). Quins anys, quins ulls obriren els especuladors que es deixaren caure en aquest món de Déu.

Any de canvi de vida, anys de canvi de feina, era el moment, i es va millorar la vida. En pocs anys es passà de la comuna a la cambra de bany, del pou o la font pública a l'aixeta, d'anar a fer la bugada a la riera a la rentadora, del foc de llenya o carbó al butà. Havia arribat el progrés. Molt es va guanyar en qualitat de vida. Qui el va viure aquell canvi en pot donar fe del guany, però no tot foren flors i violes. Encara hi ha qui en va coix.

Els que, com jo, un dia d'aquells anys cinquanta, arribàrem a Tossa atrets per la feina, molts ens hi quedàrem per sempre més, meravellats del poble, la seva gent i de l'encant que ho envoltava tot. Aleshores es podia gaudir de tot, i que res et trenqués l'encant de cap punt d'aquell tot meravellós, un somni i, que com a tal, per a mi, ha quedat perdut en la foscor d'un passat irrecuperable, irrecuperable perquè...

Era una vegada un poble que vivia molt feliç, treballaven tot el dia i dormien a la nit.

MANUEL BRUNET

EL BABEL DE LES ARTS, AHIR

Gabriel Puig Costa (5-9-1891/7-10-1932).

Eren quatre germans, dos nois i dues noies.

Pare: Joan Puig Busquets, també escrivia petits versos (va ser el llistero del camí del Faro).

Mare: Magdalena Costa.

Va estudiar al Seminari de Barcelona, però al cap d'un temps s'ho va deixar estar. Va treballar a l'Ajuntament de Barcelona i també va fer de mestre. El servei militar el va fer a l'Àfrica (Melilla i Larache) on hi va estar set anys, del 1914 al 1921. Quan va tornar es va establir a Barcelona i va posar un botiga d'espardenyes.

Aficions: Dibuixar i fer gravats.

*Dades facilitades pel senyor Eduard Casellas.

TOSSENCA I Sa punta rodona

Sa punta rodona es una notable roca que hi ha als peus del antic castell de Tossa.

Ta calva testa m'ho diu, que un flagell de crestança
que un mantell d'anyoranya
te envollat ton cor.

M'ho dihuen les arrugues del fron y de la cara;
m'ho dihuen mes encare
tos cabells blancs y tot.

No se perque estas trista. Digas veyam que anyoras?
Digam el perque ploras
y't buscare consol.

Si'l mar a saltirons et fa dolces joguines
y allisa les espines
que tens en ton entorn!

Y treu de sos tresors per tapar tes esberles
les mes altives perles
lo nacar mes prehuat.

Si totes les germanes te dihuen sa regina!
si la gentil gavina
fa niu a ton costat!

Veyam ¿perque estas trista si tos tresors envejas
un mar que't petoneja
un cel que t'es mantell?

Veyam ¿per que t'anyores si dins les nits serenes
t'adormen les sirenes
y't betllan els estels?

Una esglayada llagrima de son record encare
devalla per ma cara
devalla fins mon pit.

Y alli en el cor s'em clava, talment com una llança
clavant hi l'anyorança
(y) l'angoixa en l'esperit.

¿Veus eix runos castell que dins la mar s'amorra?
¿Veus eix cinzell de torras
que coronan son fron?

Air tenia el ceptre com rey ab sa noblesa
d'eix mar qu'encare'l besa
y ensems d'eixos entorns!

Aqui s'hi enderrocava lo mes barbre pirata
ab sos vaixells de plata
ab sos catius robats.

Y als fills que perseguia sa furia sempre avara
trovaren aqui un pare
que'l s'hi dongue la má.

Aqui va flori un poble de patria poncella
de poncella mes bella
que l'alba del mati,
aqui va flori Tossa nissaga honrada y forta
que vetllava la porta,
d'exi castell jeganti...

¡Pro ay! ¿Ahont es ton ceptre? ¿ton cor valent i noble?
ahont l'invicte poble
que va flori en ton si?
¿ahont t'esglesia gòtica y ton cinzell de torres
y'ls pirates qu'ensorres
y'ls catius redimits?

¡Tot un piló de runes –qu'esmentan ta grandesa
recorda t'esbeltesa
eix mur enderroc
y eix torram que s'aixeca encar es centinella
que l temps fa l'esparpella,
que'l temps vol esborrar!!

Es això lo que anyoro. Eix castell d'esbeltesa
s'antiga jovenesa
s'antiga vivior...

¡Maymes, maymes despertarás dels fons d'eixa nit fera
maymes l'albada vera
esbairá ton cor!!

Una esglayada llágrima de son record, encare
davalla per ma cara
davalla fins mon pit.

Y alli en el cor se'm clava talment com una llança
clavant hi l'anyorança
d'eix castell jeganti.

TOSSENCA III

El far del cap de Tossa

Dedicada al Il·tre. patrici D. Francesch Rissech.

Enllà, enllà del oritzó quan cel y mar festejan
en solituts desertes, miralls del infinit,
quan el mar ab sos llavis son amor petoneja
qu'es lo que l'hi deu dir?
El mar l'hi diu records,- digue una blanca onada,
acaronant mos peus ab ses fredors d'esglay;
y el cel l'hi parla sempre de sa nit estrellada,
de l'hermosor de l'alba, del temps y de l'espai.

Escolta blanca onada, ¿y d'aquest cap de Tossa
de fron ample y esbelt de torres coronat,
que trena ab rulls de pedra sa cabellera rossa
no'n sabs cap recordança que d'ell hagi parlat?

-¡Oh! si! Quan esmenta ses plajes mil voltes anomena
aquet jegant de roca, espantall dels alarbs,
que per sos fills es guia, pels enemichs cadena
d'esculls que son sepulcres. Aixó senti contar:

Llegenda històrica

Sobre una mar mes negra que sos rostres,
dintre una nit mes negra que la mar
l'oliva hauria vist com els pirates
l·ligaven al vaixell un cristià,
remant ab virior com si la força
ab ull sever son crim estes sotxant.
.. El vaixell vará endins tresca que tresca.
.. L'esposa del catiu vinga plorar

Ella roman clavada vora l'aygua
com una Eumenide malehint el mar.
El dins la nau, be lluita, be forceja
be retors aquil·los encadenat.
¡Mes ah! Son cor glassat ja no te forsa
y'es deixa caure en brassos del desmay
.. El vaixell dels alarbs tresca que tresca
.. L'esposa del catiu vinga plorar.

Aquell plor ja es un udol de congoixa
que va fonent, fonent l'immensitat.
Si aquell plor era'l guia de sa fuita
are apagat, l'abim hont els durá?
Qui sab! El rem no's cansa y a trench d'auga
volem ser lluny, ben lluny de tot esguard.
.. El vaixell dels alarbs tresca que tresca
.. L'esposa del catiu.....dorm dintre'l mar.

De sobte el cristià fá un crit de joia:
y en un supols cadenas y lligams
van de sas mans al rostre dels pirates
que romanen ferits com per un llamp.
Es qu'han sentit el toch d'una campana.
¡Els que fugien ben lluny de tot esguard!
El campanar que vetlla es el de Tossa
Aquella negra nit, es de Tots Sants.

Dos revinguts l'han vist al abordatge
y ab ell a capbossos rodan p'el mar
y's junyeixen y lluitan y s'enfonsan
fins que un esforç suprem desfá l'abrás.
Si'l fugitiu brasseja ab tota l'ànima
aquells dos llops marins sedejan sanch.

Els esculls ja colpejan á ses cares.
Es que l'espectre vol besar l'espant.
Aquelles mans crespades cercan rocas
trovan flagells y espines per sa carn.
Si'l fugitiu ja n'era fora d'aiga
cuatre brassos de ferro l'hi han tornat.

Pro'l crit del campanar l'hi dona forsa
y amb delió saixeca de la mar
y escala aquell jegant rublert de codols;
Mes gira'ls ulls y no's veu sol encar...
Al seu costat sent riure als dos pirates
ab un riure de monstre assedegat.

Y tot reblert de nafres y ferides
ell va pujant extenuat,
fins que ses mans sagnantes ja no poden
lluita amb el risch qu'esquinsa com l'alfanch.
Y fent un crit suprem sens esperança
cau altre volta en brassos dels alarbs.

¡Are si qu'es ben vostre aquesta presa
fills de la mitja lluna y del korá!!

Pro un murmuri que creix com la tempesta
retruny dalt del castell amenassant,
y a n'aquell crit perdut dintre la fosca
hi responen mil veus d'un poble irat
que rebatentse contra ls dos pirates
bramulen folls: "¡Via fora ls alarbs!"
Quan senten aquet crit cercan la fuita
mes trovan á sos peus l'abim del mar...

Y aquell catiu salvat com per miracle,
y aquell poble de Tossa qu'l salva
resaren tots plegats una pregaria
per sos butxins. Aixó senti contar.

Mes aquet cap esbelt que fou tant gran un dia
ara apar rey atlántich de runes coronat
que recorda ab tristesa es temps en qu'era'l guia
des vaixells que vetllaven als volts de son esguard.

Per xo sembla que ms digui de peus dintre l'andana
com Himeneu qu aixeca sa drete sobre'l cap:
"si pels vaixells que vetllan m'han deixat sens campana
doneume un far qu'esquinsi les boires de la mar".

Barcelona, 1 d'octubre de 1912

PARLEM-NE

Tossa, encara que no ho sembli, no ha sabut organitzar-se per afrontar un futur problemàtic i marcar un camí de prosperitat i benestar a través dels propers canvis. La conjuntura turística dels darrers 30 anys, amb els seus alts i baixos, no ha fet més que generar un cert benestar, difícil de conservar a mig termini i que, a llarg termini, pot ésser,

llorament i potenciació de l'actual sistema turístic mitjançant l'estructura corresponent; replantejament del futur port esportiu per tal que l'impacte ecològic sigui mínim i al mateix temps la incidència econòmica repercuteixi directament al poble de Tossa; un tercer eix de prosperitat seria la possibilitat de construir un parc recreatiu que inclogui

fins i tot, negatiu.

L'estructuració del terme municipal amb els mecanismes adients per relançar una oferta turística articulada al voltant d'uns eixos concrets no pot esperar més temps. El poble de Tossa diu, directa i indirectament, del turisme i això és el que s'ha de tenir clar. Tant des del punt de vista econòmic com polític s'ha de realitzar un estudi profund per dotar a Tossa de tota la infraestructura necessària per consolidar l'economia tossenca i, al mateix temps atreure capital i turisme positiu. Això, òbviament, no es podrà aconseguir si no hi ha una bona entesa entre el poder polític i els possibles inversors. Però ha de quedar clar que el destinatari últim del benestar i progrés econòmic que es pugui generar ha d'ésser el poble de Tossa, no els grups capitalistes que, a cavall de la corrupció, han provat d'arrelar-se al nostre municipi. També ha de quedar clar que la ubicació i ordenació dels diferents mòduls d'estructuració territorial municipal són una decisió dels tossencs, sense interferències de qualsevol altre organisme. L'Ajuntament té la clau!

Al meu entendre, els eixos fonamentals i concrets són: conservació, mi-

un camp de golf. Tossa té el potencial de territori i de gent per obrir les portes a un resplendent futur, creant feina il·lots de treball, i només falta que els actuals governants tinguin el seny i el valor suficient per decidir i portar endavant el

que és millor per a la comunitat.

Ampliant aquest esquema, podríem dir que el primer eix passa per una col·laboració directa veïns-Ajuntament, mitjançant la constitució d'una societat mixta, amb capital exclusivament tossenc, per a la construcció d'un complex recreatiu-social per donar resposta a la demanda del cada cop més important grup de mitjana edat que a Tossa no troba oferta complementària al sol i a la platja. (per ex. bar-cafè, teatre show, ball de saló, bolera, parc infantil, etc.) Aquesta col·laboració podria estendre's a la construcció d'un passeig entre les roques de la Mar Menuda i l'Illa; aquest passeig, actualment fàcil de construir gràcies a l'estructura metèdica adient i

que podria ser la base d'un futur desenvolupament subaquàtic, ens proporcionaria plataformes i amarratges suficients per a la gran quantitat de llanxes, barques i barquetes que ara omplen les platges i la badia.

Quant al port esportiu, la ubicació perfecta i que donaria importants beneficis econòmics als tossencs (no als suïssos) seria al sector Ses Alzines-Sa Boquera. Un mínim de degradació ecològica ens permetria portar-hi la carretera (de fet ja hi és: Can Vilas, Xalet Vermell, Can Franco, Cars, Torre d'en Magí); tocant al mar hi ha un bon tros planer que facilitaria la construcció dels elements imprescindibles per a la marxa diària del port, mentre que la resta podria ubicar-se al sector Torrent del Moros-Can Truges, connectat amb la costa per mitjà d'un túnel. Aquest túnel possibilitaria que la connexió del port amb el nucli urbà fos un passeig de 5 minuts. Una altra opció, potser més agosarada, seria l'obertura d'un pas (100 metres de túnel i 200 metres de canal a cel obert) des dels penya-segats dels cars i construir una marina interior en els esmentats terrenys del Torrent des Moros i Can Truges.

El tercer eix d'aquesta política de renovació turística (parc-recreatiu-camp

de golf) el desenvoluparem en una propera col·laboració. Mentrestant: Parlem-ne.

ENRIC MESTRES

RACÓ SARDANISTA

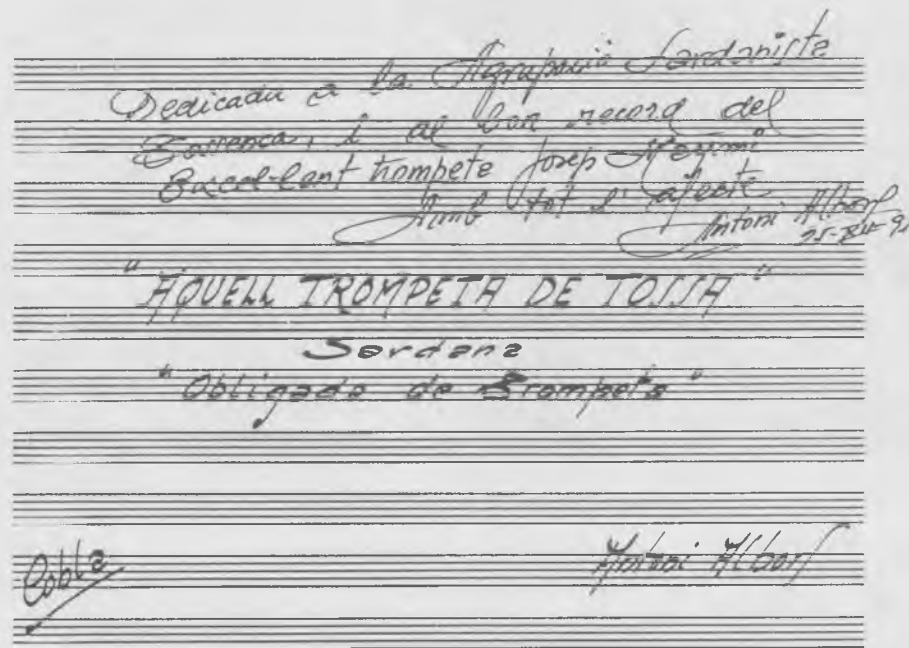
CONCERT DE NADAL

El passat 25 de desembre, diada de Nadal, va celebrar-se un magnífic concert de sardanes al Cinema Montserrat de Tossa. La Cobla Ciutat de Girona va ser l'encarregada de la interpretació musical i ens va oferir unes acurades versions de les obres programades. El concert també va servir per retre homenatge pòstum a en Josep Maymí, q.e.p.d., homenatge en què va intervenir especialment la trompeta. Es va estrenar una sardana obligada d'aquest instrument, original del compositor Sr. Antoni Albors i Asins, que era a la sala i també va rebre un obsequi en agraïment a la composició. Menció a part mereix la interpretació que el solista Marcel·lí Trias va fer de la sardana. Fou memorable, amb una dicció i un sentiment que feren posar més d'un assistent dempeus en acabar d'interpretar-la. A ell també se li va entregar un petit obsequi. Eren

presents a la sala la vídua de Maymí, el seu fill i altres familiars que a l'igual que els organitzadors també es lamentaven de la fluixa entrada que registrava la platea. L'homenatge resta fet i el que val és el testimoniatge de la majoria de presents a l'acte.

AUDICIONS DE FESTA MAJOR

Fred, pluja, vent... no va faltar res per tal de deslluir les audicions que s'havien programat per a Sant Vicenç. La Principal de La Bisbal, Els Montgrins, i la Vila de Blanes varen realitzar llurs actuacions a l'interior del nou envelat amb una assistència de públic més aviat minsca. A causa del mal temps la gent no gosà ni sortir de casa per anar-hi, a excepció de la ballada de la cobla Vila de Blanes, on hi hagué una considerable presència de públic sardanista que omplia tota la pista de ball disponible. Amb tot, sort de l'envelat.

Antoni Albors "QUELL TROMPETA DE TOSCA" Trompeta I Solista

Handwritten musical score for Trompeta I Solista. The score is written on ten staves. It begins with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The music consists of a series of rhythmic patterns and melodic lines, typical of a sardana. The notation includes various note values, rests, and dynamic markings.

ASSEMBLEA DE TREBALL DE L'AGRUPACIÓ DE TROBADES SARDANISTES INFANTILS DE LES COMARQUES GIRONINES

El dissabte, 15 de febrer, la Casa de Cultura de Tossa va acollir una reunió de treball de l'Agrupació esmentada. Hi prengueren part unes vuitanta persones en representació dels pobles següents: Albons, Amer, Anglès, Bescanó, Calonge, Cassà, Corçà, Flaçà, Foixà, L'Escala, Llagostera, Llançà, La Bisbal, La Celler de Ter, Girona, Malgrat, Massanet de la Selva, Medinyà, Olot, Orriols, Osor, Palamós, Salt, Sant Jordi Desvalls, Sant Pere Pescador, Santa Coloma de Farners, Santa Maria de Palautordera, Torroella de Montgrí, Ullà, Ventalló, Verges, Vilajuïga, i, és clar, els representants de l'Agrupació Sardanista Tossenca.

Fou una tarda de treball, però ben recompensada amb un abundós pisolabis que l'Agrupació Sardanista Tossenca va oferir a tots els assistents, que endemès varen ésser obsequiats amb un disc de sardanes dedicades a Tossa com a gentilesa de l'Ajuntament.

HA COMENÇAT EL CURSET D'APRENENTATGE DE BALLAR SARDANES

L'Agrupació Sardanista Tossenca ha iniciat un any més aquest curset que va dirigit a tots aquells que vulguin aprendre a ballar sardanes, especialment els que es troben en edat escolar.

La durada del curs es de febrer a juny, cada dissabte de dotze a una, al pati interior del Casal Parroquial (volem aprofitar per agrair a Mn. Enric totes les facilitats donades per utilitzar les dependències del Casal).

Al llarg del curset s'aniran organitzant excursions dominicals als pobles on es celebrin Trobades Sardanistes Infantils.

Com a cloenda del curset, aquells alumnes que hi hagin assistit periòdicament podran participar en la Trobada Sardanista Infantil de Tossa o en l'excursió al Tibidabo (i en una altra encara per determinar).

F. FONALLEDAS

EL TAI-TXI-TXUAN

Tai-Txi, «Boxa de les ombres», «Meditació en moviment»... Què és el Tai-Txi? Potser la primera imatge que ens suggeriran aquestes paraules serà la de grups de xinesos que de bon matí practiquen una mena de gimnàstica lenta, tots sincronitzats i molt concentrats.

Però què és exactament el que fan? És una gimnàstica, és una dansa, és una manera de mantenir-se en forma, és una mística...?

És tot això i no és això. Hi ha una definició que podríem recollir: El Tai-Txi és una successió de moviments corporals encadenats i harmònics, lents i suaus, coordinats amb la respiració per aconseguir llarga vida i defensa pròpia.

El seu origen és remot i està envoltat per la llegenda i el misteri. L'origen mític és atribuït a Chan San-Feng, un monjo ermità que vivia en un famós monestir taoista. Un dia, a l'hora de la meditació, va poder observar la lluita entre una grua blanca, ocell camallarg i de bec punxegut, i una serp. La grua atacava amb les potes i el bec, i la serp, sinuosament, rebutjava l'atac, es retirava i tornava per atacar ella també. El monjo restà fascinat amb aquests atacs i defenses i adaptà els moviments de la serp i la grua a un nou art marcial que s'anomena Tai-Txi.

Un origen amb més versemblança històrica és el que atribueix

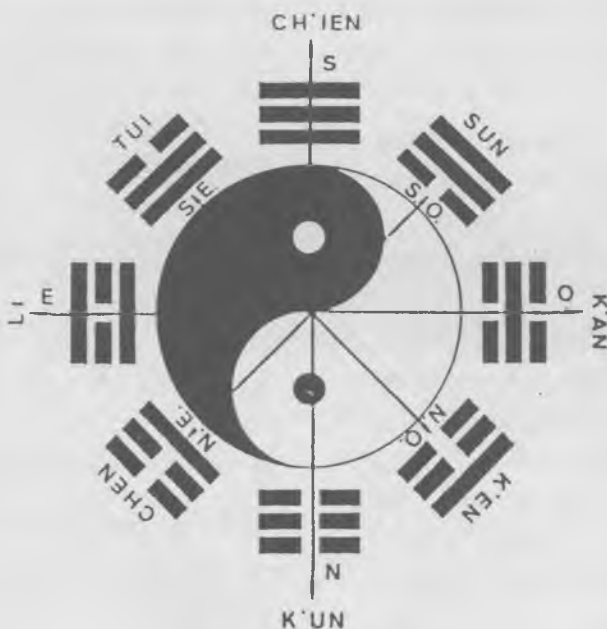
la creació del Tai-Txi al fundador de la civilització xinesa, Fu-Hi, vers l'any 2953 a. C.

Posteriorment, aquest art s'anà

moltes formes o encadenaments diferents.

Bàsicament hi ha cinc escoles: la Yang, la Chen, la Wu, la Hao i la Sun, cadascuna amb les seves particularitats, però totes amb la mateixa essència.

I quina és aquesta essència? La filosofia del Tai-Txi està basada en el taoisme i el concepte del Tao. El Tao simbolitza l'essència de la realitat, la vida en si mateixa, l'eternitat. Lao-Tsé, el mític fundador del Taoisme deia: «Tao és l'origen del cel i de la terra, el gran Tao és universal i tot ho abraça». Observant la natura veiem que tot en ella són cicles rítmics: les mareas, el dia que segueix a la nit, les estacions, la mateixa vida animal i vegetal. Així, els taoistes van arribar a la conclusió que tot, una vegada arriba a l'extrem, torna automàticament al seu estat originari oposat. D'aquí

enriquant amb aportacions de moltes altres persones, de tal manera que es pot afirmar que és l'acumulació de la saviesa de moltes generacions. Això ha fet que avui en dia es puguin trobar

la circularitat que impregna tot el Tai-Txi i d'aquí prové també el concepte filosòfic del lin i el lang, forces oposades però complementàries que es transformen constantment l'una en l'altra. L'harmonia, l'equilibri d'aquestes forces és el Tai-Txi, la definitiva essència del Tao. Els taoistes van utilitzar aquest art per aconseguir l'harmonia espiritual amb la totalitat, amb el Tao i reproduir a nivell humà l'ordre còsmic. Es podria parlar molt més

del Tao, però ja que el «I-Ching» o *Llibre de les Mutacions* taoista comença dient «El Tao de què es pot parlar no és l'autèntic Tao», ho deixarem aquí.

Més interessant per a nosaltres, potser, és el que ens pot aportar la pràctica d'aquest art mil·lenari. La nostra època és l'era del culte al cos, però aquest culte exagerat pot provocar greus problemes. Se sap que un esforç físic intens, sobtat i sobretot irregular, pot provocar serioses lesions cardíaques. Hi ha metges que afirmen que no es pot practicar un esport d'esforç per mantenir la forma; a l'inrevés, s'ha d'estar en forma per practicar un esport d'esforç.

La nostra també és l'era de l'«stress», una lacra de la qual escapa molt poca gent. Ja no és la malaltia dels executius, sinó que pot afectar-nos a tots. Moltes vegades l'esport o l'activitat física

que practiquem, a part de deixar de banda l'aspecte psíquic, pot augmentar l'«stress» que ja tenim. Hi intervenen molts factors i el més petit d'ells no és la competitivitat amb els altres i amb un mateix, que provoca angúnies i ansietat. Sempre hi haurà qui es més flexible, més prim i esbelt, qui agafa millor la pilota... Evidentment la solució no és la manca d'exercici, que provoca els seus propis perjudicis, sinó una pràctica que es basi en un moviment global del cos, suau i sense violència, que permeti una integració cos-ment, que comporti una acció terapèutica i preventiva sobre els sistemes vitals (nerviós, circulatori, respiratori, digestiu) que no esgoti, sinó que ompli d'energia, que relaxi profundament...el Tai-Txi.

Ja podem comptar que no és cap panacea i que s'ha de practicar regularment perquè produeixi

els seus beneficis, però quan es fa així, els xinesos asseguren que proporciona la flexibilitat d'una criatura, la salut d'un llenyataire i la pau d'espirit d'un savi.

A. COMAS

Monitora de Tai-Txi-Txuan per l'Associació Catalana d'Arts Marcials i Teràpies Xineses.

BIBLIOGRAFIA

- Reid, Howard. **Vivir en Armonia. Una guía a las artes marciales suaves.** Editorial Plaza & Janés.
- Sapin, Jean-Claude. **Tai Chi Chuan.** Edicions Martínez Roca, S.A. Barcelona, 1986.
- Huang, Ai Chung-liang. **La esencia del Tai Chi.** Editorial Cuatro Vientos, Santiago de Chile, 1980.
- Tarragó, Ferran. **Tai Chi Chuan.** Edicions Obelisco. Barcelona, 1990.
- Tew, Bunnag. **El Arte del Tai Chi Chuan.** Libros de la Liebre de Marzo. Barcelona

0-3 ANYS: UNA ETAPA EVOLUTIVA

L'etapa dels 0 als 3 anys és el primer nivell educatiu. És un dret de l'infant l'educació des del seu naixement.

Històricament, les "guarderies" neixen amb un caràcter típicament assistencial. Els coneixements científics recents sobre l'evolució i necessitats del nen petit, la realitat social de la incorporació de la dona al món del treball i la inquietud dels professionals que treballem en l'educació dels nens més petits, transformen el model tradicional de la "guarderia" que només guarda i vigila en un model d'Escola Bressol o Llar d'Infants on s'educa.

Els objectius són els següents:

– Educació centrada en l'infant i d'acord amb la seva evolució global i les seves necessitats.

– Un medi estimulant adequat al nivell dels nens que afavoreix l'autonomia i la capacitat d'acció i de descoberta del món.

– Treball en equip.

– Tracte individualitzat dels nens.

La Llar d'Infants acull els nens en el període de vida on apareixen els progressos més evidents i en espais de temps més curts. El nen passa d'una total dependència de

l'adult a un cert grau d'autonomia i independència que anirà ampliant al llarg de la vida.

La importància de les adquisicions d'aquest període ve donada pel fet que són les primeres, algunes úniques i totes elles posen les bases dels aprenentatges i de la personalitat de l'individu.

La Llar, així mateix, ofereix als nens que tenen algun trastorn de desenvolupament la possibilitat de conviure i de relacionar-se amb

altres nens.

Ofereix també l'aprenentatge de les primeres relacions socials un programa de treball adequat a les necessitats i possibilitats dels nens i un entorn preparat a la mida dels seus interessos, ric de material, d'equipament, adequat a l'edat i estimulant de l'activitat i creativitat de l'infant.

La Llar d'Infants ofereix als pares:

– Col·laboració en l'educació del nen petit en un marc diferent del familiar.

– Coneixement del fill en un altre ambient.

– Un marc per a l'establiment de relacions dels diferents pares entre ells.

– Informació sobre qüestions pràctiques d'educació i atenció dels infants.

Ofereix a la societat:

– L'educació dels nens, futurs ciutadans.

– La sensibilització pel món de la primera infància, pel valor i necessitat d'una atenció de qualitat pels més petits com a fonament d'una vida jove i adulta equilibrada i forta.

ROSA ADROGUER

AVANTATGES I DESAVANTATGES DE SER AMIC DE L'ALCALDESSA

(Lectura apropiada per a la gent sana d'aquest poble, per als seus grans altruistes frustats,...per als joves..., per a qui en definitiva, en un moment donat saben riure-se'n de tot.)

Puc dir: «Oh, augusta cort! Oh, patriàrques egreguis! Oh, herois epònims! Oh, insignes, il.lustres i distingits filòsofs de tot el que es compta! Oh, excel.lentíssims, els qui heu fet grans coses per atendre generosament a l'inconegut hoste! Oh divins, mestres del Bé i del Mal, per qui són escurçons tots aquells qui no heu comprat! Oh desposseïts de mal, ara que no teniu res més a les mans que la vara de la justícia vella, la que us fa tan pobres com doctes!... Oh, vererable e incorrupte jurat! Jutgeu!... perquè jo, -pària de la més baixa ralea- he pecat i... ara us suplico perdó... Oh, clements! Les llàgrimes m'entorpeixen la parla. Oh, indigne i miserable de mi! Imploro als vostres peus la més humil compassió...» Certament ho puc dir, m'imagino que seria el començament d'una gran tragèdia que vindria a dir que algunes vegades sembla que s'hagi de demana perdó per ser amic de l'alcaldeessa. Sota aquesta semblança s'amaguen unes motivacions. La més simple i fàcil de rebutjar és la creença dels que pensen que per ser amic de l'alcaldeessa un ja cobra comissions de totes les feines que pot fer, que un ja no paga un o altre impost que pugui esmunyir-se, o fins i tot, que ja tenim el negoci solucionat. No us

enganyaré: els amics d'aquesta persona ens fem rics (m'imagino el jurat que abans *he creat* murmurant i exclamant indignadament). Sí, ens fem rics i estem contents. Ho justifico, m'explico: si realment avui o demà els problemes del meu negoci es solucionessin o ja tingués un cotxe nou gràcies a l'alcaldeessa, ara, no podria dir tan clara i descaradament això de què em sento rica (noteu la subtileza del verb sentir). I si ho digués amb les claus d'un Mercedes a la mà estic segura que els meus amics serien els primers en denunciar-me, o potser, ja us encarregaríeu vosaltres, o no? Heus aquí que existeix una altra riquesa que no l'aporta cap Mercedes. Però això, que sembla un conte xinès amb una gran moralitat no ho és. I tampoc penso jutjar la qualitat evidentment moral d'aquesta riquesa (no ho faria ni per comparació amb d'altres classes perquè és el més fàcil). En última instància, si tot està per veure, ja ho veureu.

Fins aquí una primera part que no és del tot necessària. Ara ve riure encara més. Aquest és l'únic interès, pensant en fer arribar el riure a qui ha d'arribar. I no és fer cap crítica profunda i seriosa (ni destructiva, costós treball de les persones cultes que tan abunden per bé de tots). No, no ho és, encara que la que escriu us pugui semblar una descarada, una interessada, una protestona, una cent ciències...(uf, com em pesa!).

Hi ha molts avantatges rics i sucosos. N'he escollit uns quants.

Hi ha molts desavantatges, molts més per a qui no és amic de l'alcaldeessa. N'he trobat uns quants menys (Oh, perdoneu-me!). Pocs o molts, les situacions que els exemplifiquen són fictícies, és a dir, creades:

• AVANTATGES

-Tenir l'oportunitat de què et critiquin (perquè no ho sé si ho sabeu, però ens agrada). Per exemple: passejant pel carrer amb l'alcaldeessa poden dir: «Mira! Un altre que no vol pagar impostos!», o: «A quin càrrec l'enxufarà a n'aquesta que l'acompanya?»

-Important: tenir l'oportunitat de tenir por que et critiquin una feina, un error...i, fins i tot, sentir-se incapacitat per aquesta por. Nosaltres som trempats i valents encara que errem. I tu, ets trempat i valent? No, veritat? Doncs si no ets trempat ni valent no tens tant de dret a errar com qui ho és. Recapitem. Hi ha dues possibilitats: 1) ser trempat i valent errant algun cop. 2) no ser trempat ni valent i a sobre errar sense dret. Però encara hi ha una tercera possibilitat, és la més majoritària i l'única possible per a la gent com la del jurat de la tragèdia de l'inici: 3) ser trempat, valent i no errar-la mai. Cap comentari i una conclusió: qui més estima és qui més arrisca (i qui ara riu més).

-Tenir l'oportunitat de ser honest i no canviar-se de camisa...com qui canvia de calçotets, ep! amb ningú, ni amb un mateix. Per exemple, podem donar mostres

d'aquestes actituds si trobem l'alcaldeessa pel carrer i li diem: «Ei, Pili, que tens la llemosina al garatge que vas pel carrer?», o: «Què...ja t'han fet fora de l'ajuntament o és que li has prestat el despatx al teu germà?», i no dir-li: «Excel·lentíssima senyoria!...Un instantani moment... Abans caure mort als vostres peus de reina que vós us acosteu a la decrepita deposició canina que reposa sobre la grisor de l'asfalt...» per dir-li que s'aparti o trepitjarà una caca.

-Tenir oportunitats més fructíferes per fer servir la veu, tot i ser jove, perquè ara, ja no n'hi ha cap, d'aquell especimen no pas aparentment sord que tant sovintejava. Per exemple, pots plantar-te davant de l'ajuntament i fer servir la veu així: «Vull cobrar un impost per amiga de la Piliiii!», o: «Vull el Mercedes, però no groccccc!». El que pot passar és que algú surti al balcó i et digui: «Vejam. D'aquí dos mesos tinc cinc minuts per poder-ne parlar».

-També és important: tenir l'oportunitat de tenir por al compromís, tant per les causes com per les conseqüències, perquè qui té por és perquè o amaga alguna cosa o tem alguna cosa (intimidació, per exemple). Per a la primera cosa cal saber que qui no sap que es pot perdonar és perquè ell mateix tampoc en sap. Per la segona, ja ho sabeu: Tossa és un poble amb pasta d'herois trempats i valents. En tot cas, si teniu por us poden preguntar, per exemple, com és la Pili, i podeu respondre: «Mmmm...és una persona.. humana?» O si et pregunten sobre la ubicació del poliesportiu, pots dir: «Ah! però allò és un poliesportiu? O simplement podeu

respondre a qualsevol cosa així: «- Jo no sé res, jo no dic res».

-Tenir l'oportunitat d'anar als plens sense sentir-se un pèsol entre patates. És un petit avantatge. A l'estiu fan plens a l'hora que comença la farra. Per tant, si més no, poden servir de punt de trobada per a una possible marxa. Gran avantatge, sí senyor.

-Poder anar de representant del poble, o substituir, o acompanyar...ser útil a algú en alguna feina, en algun viatge...I per què no? No és una feina exclusiva d'avís, ni són els que estèticament hi queden millor (amb tot el respecte del món), ni és el que realment enfonsa l'economia del poble (és una manera d'invertir en el jovent), i a més, sovint és una feina secundària per a gent tan enfeïnada com els polítics del nostre ajuntament (jo no els votaré més perquè resolguin molt bé els problemes que pot presentar una festa sinó perquè resolen molt bé els problemes del poble). Encara no ho trobeu bé? Doncs segur que certa gent no representarà millor a l'alcaldeessa (de retruc al poble i no a l'ajuntament) que els seus amics. Si algú se sent fora de la història que ho digui. No us dirà que no sabeu res, o que vosaltres no heu viscut la guerra, o que sou uns «drogadistes», o que ustancaran el negoci...només cal ser bo. O no ho sou vosaltres, de bons i macos com xais? A més és gratis, encara que si li regaleu una caixa de cava...podem montar una festeta i celebrar coses, que per això serveixen els dies.

• DESAVANTATGES

-El més important: que hi hagi gent que criï fems a la llengua no

coneixent-la. Que ataquí a la persona i a sobre ens ho venguin com informació política digna del millor polític. Sigui política o pornografia política, el que importa és que els insults fereixin, o no us fereixen a vosaltres? I si li fan als vostres amics? O serà (ingènua de mi!) que no teniu amics?

-El menys important: que ni la usura, ni la pornografia política siguin una arma política, ni ètica. Seríem sempre millors, ni ens caldria.

-Que l'alcaldeessa no tingui temps de «mimar» més els seus amics, que són molts, o us sembla que són pocs? O us sembla que no ens ho mereixem? Us ho mereixeu vosaltres? S'ho mereixen els vostres amics?

-Que algun despistat s'esmunyi i puguin passar situacions com aquesta: «Eh, tu que ets amiga de l'alcaldeessa...!»

«-Joo?. No m'atabalis, jo poc que en sóc d'amiga d'aquesta!»

«-No,...pensava, com que et dius igual que ella.» 10 punts.

Si el començament estava dedicat als patriàrques del passat, el que segueix podria dedicar-se a qui en té tota la culpa: però no a la que s'asseu en un despatx de patriarca sinó a la persona persona persona... Sapiguen que no li dedico gratuïtament (i no és perquè esperi el Mercedes, rosa, per si ve el cas).

Ai! Quasi me n'oblido del nom: servidora

**MARIA ROSA
FÀBREGAS TABERNER**

L'ESPORT A TOSSA

Belén Noguera, Silvia Guàrdia, Sònia López, Sandra Bas, M. Carme González, Montse Gómez, Paloma Cerrato, Teresa Navajas, Silvana Cerrato, Cristina Corbacho M. José Vera, Marta Planelles, Laura Güell, Manoli Gil, Laura Puig, Glòria Relats, Sònia Taberner.

L'equip femení de futbol de la Unió Esportiva Tossa està disputant des de principi d'any una sèrie de partits, que marquen una pauta prou interessant per al club com per a les mateixes components de l'equip.

Després de disputar en el darrer trimestre de l'any passat diferents partits ja de competició, van aconseguir ser campiones de Girona i posteriorment van haver-se-les amb la final de la Copa Catalana de Futbol Femení, jugada a Vidreres davant del Futbol Club Barcelona-Formas, que va finalitzar amb la victòria d'aquest equip per 8-0. L'equip femení, que entrena en Joan Fernández «Gai», es va proclamar d'aquesta manera subcampió de la Copa Catalana.

Posteriorment, es va jugar dins els vuitens de final de la Copa de Sa Majestat la Reina, a doble partit amb les Impossibles de Llevant, de la barriada valenciana de Malva-rosa. Primer es va jugar a Tossa i posteriorment es va fer el partit de tornada a València, on les tossenques van ser eliminades per una formació que té més de la meitat de les jugadores a la selecció valenciana.

Si parlem de les noies del Tossa, cal parlar també del primer equip de la Unió Esportiva Tossa. Quan a principi de temporada la nova junta directiva es posava en marxa, anunciaven que de

moment la plantilla del Tossa seria formada per jugadors de casa i la seva intenció seria mantenir la categoria. Actualment i a l'hora d'escriure aquesta nota, els jugadors d'en Sebes estan a un lloc bastant interessant a la classificació. Penseu que el primer de la categoria puja directament i el segon fa promoció. No obstant, la notícia de la Segona Regional, grup primer d'aquesta temporada, no ve de Tossa sinó que ve del Vilartagues. Van destituir en Josep Ribera anant davant de tot amb sis punts d'avantatge. I és que el futbol té

cops amagats i a vegades cal estalviar.

Segons una nota informativa de l'Sport Tossa 78, secció de ciclisme, aquest és el programa de sortides previstes per aquesta entitat durant els més d'abril i maig:

Dissabte, 11 d'abril Marxa Ciclista a Sant Grau amb bicicletes i bicicletes tot terreny. Sortida de Tossa a les 9 del matí del Bar la Filomena.

Diumenge, 26 d'abril Marxa cicloturista de Lloret per a participants amb llicència cicloturista.

Dissabte, 9 de maig Curses infantils de Cross, organitzat pel Motor Club Tossa amb la col.laboració de l'Sport Tossa 78. Possiblement es faria a l'avinguda Puerto Rico, lloc encara per confirmar.

Diumenge, 10 de maig IV cro-noescalada a Terra Negra per a bicicletes i bicicletes tot terreny. La sortida del primer participant serà a les 10 del matí del Bar la Filomena.

Diumenge 17 de maig. Marxa ciclista a Sant Hilari Sacalm per a bicicletes i bicicletes tot terreny. La sortida seria de la Terminal, amb cotxes a les 8 del matí, per fer la concentració a Hostalric.

També hi ha la possibilitat d'organitzar una prova local/comarcal de trialsin. Encara la data no és exacta, però seria el 31 de maig, diumenge.

V. GASCONS

COM PREVENIR I CURAR ELS REFREDATS AMB MITJANS NATURALS

La millor manera per armar-se contra dolències de tota classe és estar en bona forma cuidant la salut del cos. Per obtenir el benestar físic desitjat, el primer que hem de tenir és una bona ALIMENTACIÓ. En primer lloc l'alimentació ha d'ésser equilibrada. Es pot menjar de tot, però amb moderació, preferint els productes frescos i naturals: hem de preferir el pa integral i evitar al màxim el pa blanc, de la mateixa manera l'arròs, hem d'evitar el sucre blanc i preferir el sucre moré o millor encara utilitzar la mel, etc.

Els aliments sans i naturals enriqueixen el cos amb els seus elements nutritius, les vitamines, els oligoelements i, el que és més important, porten les fibres necessàries per al bon funcionament de l'intestí. Hem d'evitar per tots els mitjans l'ESTRENYIMENT.

L'estrenyiment pertorba l'organisme i és l'origen de la majoria de les molèsties i fins i tot de malalties greus. Per tant, no hem de magatzemar dins el cos les restes que ja no serveixen.

Passant a d'altres coses i pel que es refereix a la part exterior del cos, no és indiferent la classe de roba que portem per VESTIR. Principalment la roba que toca a la pell (roba interior, camises, mitjons, guants, etc.) han d'ésser de fibres naturals, de llana 100%, de seda o de cotó. Hem de preferir el cotó perquè faciliten un canvi continu de l'aire. Hem d'evitar els teixits sintètics perquè paralitzen el flux d'energies i alteren el camp electromagnètic del cos.

A l'hivern quan augmenten els riscos de refredat, pels matins en comptes de cafè (hem d'evitar el

cafè amb llet, que és verí pel fetge, òrgan que tenim perquè ens elimini les toxines). En comptes de cafè prenem una tassa de FARIGOLA AMB MEL i LLIMONA. Les persones que tenen dificultat per emprendre el dia, que barregin la farigola amb el romaní.

Què hem de fer quan es manifesten els primers símptomes del refredat?

No menjar. Només hem de beure suc natural de llimona, taronja i kiwi.

Netejar l'intestí.

Abans d'anar a dormir preneu LA MEVA POCIÓ MÀGICA

La poció màgica porta els següents ingredients:

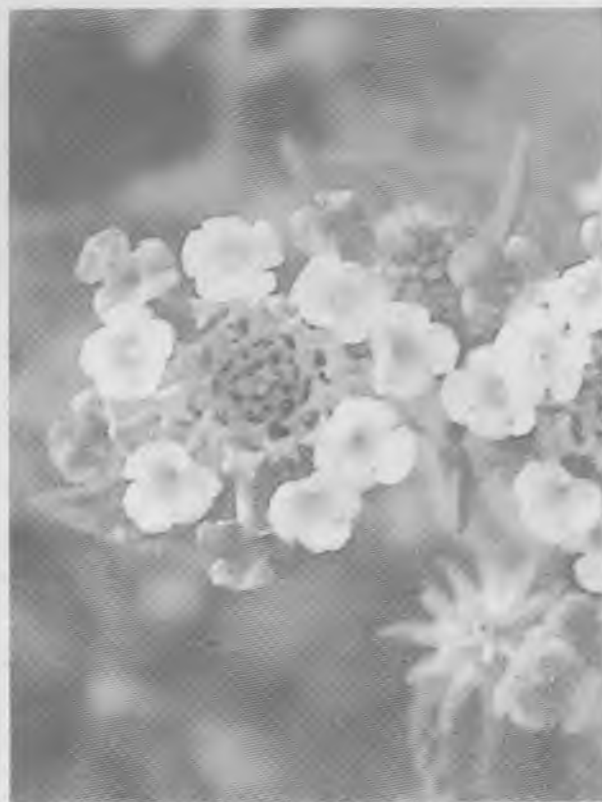
300 g. d'aigua, 3 claus, 1 branca de canyella o 1 culleradeta de canyella en pols.

Posau tots els ingredients dins d'aigua freda i escalfeu-los.

Quan bulli l'aigua baixeu el foc i deixeu bullir a foc lent durant 5 minuts. Apagueu el foc i deixeu reposar la infusió durant 10 minuts. Coleu-la. Afegiu-hi el suc d'una llimona i una culleradeta de mel de bona qualitat (de farigola, d'eucaliptu, etc.) Els homes poden afegir-hi una gota de ron natural de bona qualitat.

Per a tots els refredats de coll preneu infusions de farigola amb suc de llimona i mel.

Un bon sistema per prevenir i curar els refredats és la utilització del DIFUSOR D'AROMES. El difusor d'aromes consisteix en una petita

bomba elèctrica d'aire connectada amb un nebulitzador de cristall. Es posen en el nebulitzador unes gotes d'una sinèrgia d'olis essencials, obtinguts per destil·lació especial de plantes medicinals, en aquest cas antisèptiques i apropiades per als refredats.

El difusor fa una boira ionozada que guarda dins l'aire durant varies hores tota la força vital i desinfectant dels olis essencials. El cos absorbeix aquesta defensa oxigenant-se tant per osmosi com per la seva pròpia respiració.

En una propera col·laboració explicarem més al voltant d'aquests olis essencials i sobre l'AROMATERÀPIA, que serveix a la humanitat des de fa 4.000 anys i que permet conservar o recuperar la salut sense efectes secundaris.

ANNE BEEKEN

ELS GOSSOS. UN GREU PROBLEMA SANITARI

És ben evident que els gossos són un greu problema sanitari per a les persones. Ens poden transmetre gran quantitat d'infeccions i malalties; vegem els exemples més importants:

La ràbia és la malaltia més greu. Si un gos amb ràbia ens mossega, ens pot enviar a l'altre barri. És per això que les persones (que ens diferenciem d'ells en que som intel·ligents i assenyades) vacunem sempre tots els gossos de ràbia, perquè sabem que ens la juguem si no els vacunem. Potser és per això que la ràbia ha desaparegut d'Espanya i, naturalment, mai tornarà. Ara només haurem de vigilar tota la resta d'animals que mossequen.

Hi ha problemes de pell que els gossos ens poden transmetre. El 95% dels seus problemes de pell no se'ns poden encomanar, però la resta sí, estudiem-ho seriosament: Sarna Sarcòptica i Tinya podrien afectar les persones si els estem remenant tot el dia. Sort que la sarna es cura en 10 dies; i que ningú bo es dedica a fer petons a un gos sarnós! La tinya és un altre problema, els veterinaris saben que 1 de cada 200 (!) gossos que van als consultoris encomanen una lleu tinya als seus propietaris, i que un cop començada a tractar, ja no s'encomana.

És clar que, per ser justos, cal estudiar el problema a fons: tan eliminen espores de tinya gossos com persones, ja que tant la pateixen gossos com persones. Així que mai sabrem si l'espóra dolenta que fa infectar el gos ha vingut d'un altre gos, d'una persona, o d'un altre lloc.

Així doncs, en la tinya estem empatats, tant infectem persones a gossos, com gossos a persones.

I respecte a paràsits interns? Tots sabem que els nens tenen moltes vegades cucs, i els gossos també. Per tant, vigileu bé que els nens no s'acostin gaire als gossos, no fos que s'infectessin. Ah! i recordeu que la afició dels nens a potinejar tota classe de bestioles pot provocar al gos greus problemes intestinals parasitaris que porten a la mort a més d'un cadell.

Leishmania! El gran problema actual! Sort que a Tossa no pot haver-n'hi. S'han demostrat ja dos casos des de fa 10 anys de nens infectats directament de Leishmania del seu gos. La Leishmania és una malaltia tropical de persones que últimament ha afectat als gossos. El resultat és el següent: cap persona

morta de infestació directa fins ara; de l'altre costat milers de gossos han mort a Espanya, i a França el nombre és tan important que són els capdavanters mundials en investigació. Tant a un lloc com a l'altre, és el principal problema infecció al qual els veterinaris s'enfronten, i les baixes es compten per desenes de milers.

Deixem apart la tirania, vexacions, nutrició incorrecta o insuficient, crueltats innecessàries i mala educació (amb els problemes corresponents) que els gossos someten als teus soferts propietaris, ja que això són figures d'un altre paner.

Qui és un problema sanitari per a qui?...

**JOSEP M.
JUANPERE i CRUSELLAS
Veterinari lliure de Tossa**

NOTES SOBRE HERÀLDICA

No és gaire fàcil parlar d'una ciència com ho és l'heràldica que ha fet i representat tanta història, almenys a partir del segle XII. El més fàcil és definir-la com a ciència auxiliar de la història que tracta i estudia els escuts d'armes.

Voldria, això sí, com a preludi, fer una exposició per aquelles persones a qui interessi el tema.

Sé per pròpia experiència, que tota persona interessada o iniciada, accepta tot tipus de treball aportatiu, per insignificant que sigui, més en aquest cas tan complex.

El primer que pensa la majoria sobre l'heràldica és quin és l'escut d'armes del seu cognom.

I és que els escuts d'armes gentilicis només poden ésser emprats pels membres del llinatge o família a qui correpon per ús immemorial provat o pels descendents de la persona a qui fou concedit. No és transmeten per línia femenina, llevat dels casos de vinculacions sucesòries que expressament ho estableixin.

Per la qual cosa no hi ha escuts de cognoms, sinó de llinatges o famílies. També voldria dir que

tota especulació sobre el tema no té validesa, ja que la persona que té escut d'armes de la família amb el seu cognom coneix prou bé de què va.

No obstant, i com element decoratiu, pot ser acceptable.

P.D. En els pròxims números d'aquesta revista apareixeran alguns treballs sobre escuts d'armes de llinatges dels principals cognoms existents de fa molts anys a la vila de Tossa.

També quedarà obert un consultori públic.

MANUEL BRUNET

CARTES AL DIRECTOR

Tinc coneixement de que en la seva REVISTA TURRISSA núm. 5 i de data 22 de gener, es va publicar una nota la qual deia: "Sabem que no són tots els naixements que han esdevingut al poble, però la nostra manca real d'informació ve de la negativa de la secretària del jutjat de Pau per donar qualsevol informació d'aquest tema"

I voldria aclarir aquests termes:

Va venir a veure'm la Sra. Assumpta Taberner com a Coordinadora de la Revista i em va demanar si li podria facilitar totes les dades dels naixements, matri-

monis i defuncions del passat any 1991; que constan en el Registre Civil d'aquesta Vila de Tossa.

Davant d'aquesta sol·licitud, vaig explicar-li que *tenim ordres de la Jutgessa del Jutjat de Primera Instància i Instrucció Degà de Blanes, que és el nostre superior immediat, per no facilitar cap dada del Registre Civil si no és als propis interessats.*

Dient-li a la Sra. Assumpta Taberner que de totes maneres tornaria a parlar amb la Jutgessa Degana; cosa que es va portar a terme aquell mateix matí, obtenint una resposta negativa de la Jutgessa.

Així, doncs, voldria presentar una fotocòpia de l'article 6 de la Llei del Reglament del Registre Civil, en el qual queda ben clar el que es manifesta anteriorment.

Atentament.

Tossa, a 23 de març de 1992

LA SECRETARIA DEL JUTJAT DE PAU DE TOSSA

Art. 6º. *El Registro es público para quienes tengan interés en conocer los asientos.*

La publicidad se realiza por manifestación y examen de los libros, previa autorización, tratándose de Registros Municipales, del juez de primera instancia (...)

ASSOCIACIONS TOSSENQUES

A UN AMIC ABSENT

Aprofito aquesta oportunitat per parlar-vos d'un amic i consoci que ens ha deixat per anar a emprendre la seva última caminada; la més llarga.

Avui us parlaré del meu amic, en Llibert Carulla i Tella a qui vaig tenir la gran sort de conèixer allà on he fet les meves grans i millors amistats: a la muntanya.

Anàvem un dia el meu amic i company en Joan Huertas i jo caminant d'Oix a Beget i ens vam trobar amb quatre persones carregades de debó que anaven repassant el Sender de Gran Recorregut GR 11;

- Hola. D'on sou?

- Nosaltres som de Tossa...

- De Tossa? M'interessa connectar amb gent d'allà perquè hi ha el projecte de marcar un GR que anirà de Portbou a Ulldecona, a Tarragona i necessitaré ajuda...

- Ah, molt bé. Compteu amb nosaltres...

- Bé. Adéu siau. Ja ens veurem.

I tant que ens vàrem veure.

I tant que vàrem parlar-ne.

Reunions, viatges amunt i avall van anar donant forma a aquesta realitat que és avui el GR 92 Mediterrani, el qual tenim la sort que passi per Tossa i uneixi tota la costa

catalana per camins de muntanya ensenyant-nos quan fabulosa és la nostra terra.

En Llibert era com un vent que arribava a les nostres vides, les capgirava i les emplenava de projectes i il·lusions, deixant-nos de pas, la petjada de la seva franca i sincera amistat.

Persona entregada totalment a la muntanya, era un dels caps visibles del Comitè Català de Senders dins la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya, de la qual el Centre Excursionista de Tossa en forma part.

Era, és i serà per sempre el nostre soci núm. 1. El nostre Llibert s'ho té ben merescut per tot allò que va fer per al Centre Excursionista de Tossa i per a tots nosaltres.

Quan pugeu a Cadiretes i veieu la placa que aquest Nadal li vam dedicar penseu en ell. Per als qui no el vareu conèixer no us heu perdut res, millor que millor; però per als que vam tenir la gran sort de conèixer-lo el buit que ens ha deixat no l'emplenarem mai.

Adéu, Llibert. A reveure.

Tossa de Mar, març 1992

President del Centre Excursionista de Tossa
JOSEP SANTANÉ I RIBAS

AGRUPACIÓ SARDANÍSTICA

AUDICIONS DE SARDANES PREVISTES A LA VILA DE TOSSA DURANT L'ANY 1992

ABRIL:

- 12 - EL RAM - Cobla Principal de Banyoles (matí)
- 19 - PASQUA - Cobla Unió de Cassà (tarda)
- 23 - SANT JORDI - Cobla Ciutat de Girona (matí i tarda)

MAIG:

- 1 - LA SANTA CREU - Cobla Genisenca (matí i tarda)
- 24 - FESTA BLAU-GRANA

JUNY:

- 7 - TROBADA SARDANISTA INFANTIL - Cobla Unió de Cassà (tarda)
- 14 - FESTA DELS VELLS - Cobla Amoga (matí i tarda)
- 18 - CORPUS - Cobla Flama de Farners (tarda)
- 20 - FESTA MAJOR D'ESTIU SANT PERE - Cobla la Selvatana (matí i tarda)

JULIOL:

- 1 - FESTA MAJOR D'ESTIU
- 2 - FESTA MAJOR D'ESTIU - Cobla Genisenca (matí i tarda)
- 12 - APLEC DE SANT BENET - Cobla Principal de Banyoles (matí i tarda)

- 22 - AUDICIÓ ESTIUENCA - Cobla Ciutat de Girona (nit)
- 28 - AUDICIÓ ESTIUENCA - Cobla Ciutat de Girona (nit)

AGOST:

- 5 - AUDICIÓ ESTIUENCA - Cobla Ciutat de Girona (nit)
- 12 - AUDICIÓ ESTIUENCA - Cobla Ciutat de Girona (nit)
- 19 - AUDICIÓ ESTIUENCA - Cobla Ciutat de Girona (nit)
- 26 - AUDICIÓ ESTIUENCA - Cobla Ciutat de Girona (nit)
- 30 - PINTURA RÀPIDA - Cobla Unió de Cassà (tarda)

SETEMBRE:

- 6 - CONCURS DE COLLES SARDANISTES - Cobla Baix Empordà (tarda i nit)
- 11 - DIADA NACIONAL DE CATALUNYA - Cobla Cadaqués (tarda) - Cobla P. Banyoles (nit)
- 26 - AUDICIÓ ESTIUENCA - Cobla Ciutat de Girona (nit)

OCTUBRE:

- 11 - Vè APLEC DE LA SARDANA - Cobles: Principal del Llobregat, Genisenca (matí i tarda), Ciutat de Girona
- 13 - APLEC DE SANT GRAU - Cobla Vila de Blanes (matí i tarda)

ASSOCIACIÓ PROTECTORA D'ANIMALS I PLANTES DE TOSSA DE MAR

L'Associació APAP/TOSSA va ésser fundada a començaments de 1985. L'anterior Consistori, a petició d'aquesta Associació va aprovar la construcció d'un petit centre de recollida per animals abandonats, a les afores d'aquest poble, darrera la depuradora d'aigües.

El refugi, que en principi havia d'ésser destinat a recollir els animals que fossin abandonats en aquest poble, no va trigar gaire a ésser conegut en tota la comarca. De manera que en poc temps es va convertir en la solució d'uns quants municipis que encara no tenien resolt el seu problema de recollida i també de particulars que fugien de la gossera, únic problema per aquests desgraciats éssers.

Durant anys aquest refugi funcionà amb grans dificultats econòmiques, però amb molta voluntat. I ha esdevingut un dels més coneguts i prestigiosos de Catalunya, de tal manera que venen a veure'l i li donen suport persones de tot el món.

A l'any 1989, vam veure que no era humanament

Cotxes condicionats per a gats

possible recollir els animals que s'abandonaven en el pobles del voltant. L'Associació va decidir firmar un contracte amb el Consell Comarcal de la Selva, perquè d'aquesta manera es pogués fer la recollida de manera oficial.

Durant tot aquest temps que ha passat, hem lluitat per millorar la situació general dels animals i conjuntament amb d'altres associacions s'han aconseguit millores, com són l'aprovació pel Parlament de Catalunya de la Llei de Protecció dels Animals, que intentem fer complir malgrat la impopularitat que això ens porta.

S'ha intentat mitjançant actes, informes, mitjans de comunicació, etc. sensibilitzar la societat davant d'un problema que creix en la mateixa mesura que les normatives no es compleixen i la informació no

Foto d'Elsa, la lleona alliberada a Lloret. Actualment viu en un parc natural.

es difon. Precisament aquest mateix any hem estat nominats per la demarcació de Girona del Col.legi de Periodistes de Catalunya per la Mosca de Sant Narcís. Premi que s'atorga a la persona o entitat de les comarques gironines que més s'hagi destacat pel seu compromís en la defensa de drets i interessos col·lectius.

Hem intentat per tots els mitjans possibles ser escoltats per la societat, perquè així i entre tots solucionar el problema que l'Administració no vol enfrontar-se. Posem un exemple: la cria incontrolada que abasta de mercaderia als traficants de gossos petits, joguines d'uns dies, que després són abandonats.

Hem intentat fer una societat més justa per a l'animal, però és molt gran el desempar en què es troben les associacions i les persones que lluiten pels seus drets que, finalment abandonem esgotats, després d'haver acabat amb tots els recursos i d'haver tractat de seguir endavant per tots els mitjans.

En aquests moments l'Associació s'ha plantejat el tancament del refugi, que ja no resisteix el pas dels anys i que té, des del principi, moltes deficiències.

Estem esforçant-nos perquè ens donin facilitats per construir un de nou en els terrenys de propietat de l'Associació a Sant Feliu de Buixareu, però mentre arriba aquest moment, cada dia es fa més difícil continuar en aquest refugi de Tossa, degut a la progressiva degradació de les instal·lacions i amb el fràgils mitjans de treballs que disposem. Per tots aquests motius, a principi del proper any l'Associació deixarà el servei de recollida i buscarà la millor solució per als animals que no hagin d'ésser adoptats durant el transcurs d'aquell any.

El refugi quedarà a disposició de l'Exc. Ajuntament per al que disposi.

Esperem que algun dia el nostre projecte es

convertirà en realitat per poder donar un eficaç servei als animals i a la societat en un veritable refugi.

Mentre tant, seguirem lluitant com Associació amb una energia renovada que sens dubte ens farà obtenir els nostres objectius.

L'Associació pertany a:

APAP TOSSA DE MAR

Presidenta Sra. CHARI CRUZ RIVARES

Membres col.laboradors de:

• GENERALITAT DE CATALUNYA

W.S.P.A. (Societat Mundial Protectora d'Animals)
LONDRES

FEDERACIÓ EUROPEA - GINEBRA (Suïssa)

MEDALLA D'AGERMANAMENT O.A.B.A. (Obra
Asistencial Animal Abasto) PARIS

FEDERACIÓ ESPAÑOLA

FEDERACIÓ CATALANA

Considerada d'Utilitat Pública i Benèfic Docent pel
Ministeri de l'Interior.

Medalla d'Agermanament amb l'O.A.B.A. (París)

Demaneu la vostra col.laboració, que consistiria en dirigir el vostre recolzament per a la realització del nou rebugi al:

HBLE.PRESIDENT DE LA GENERALITAT
DE CATALUNYA JORDI PUJOL

EXPOSICIÓ SOBRE EL MASSÍS DE CADIRETES

D'aquí a pocs dies, s'inaugurarà a la Casa de Cultura una exposició sobre els sistemes Naturals del Massís de Cadiretes o d'Ardenya.

Els objectius d'aquesta exposició són els següents:

- Donar a conèixer a la gent de Tossa què és i com és el sistema natural que envolta al poble, tant la part de muntanya com la marítima.

- Reconèixer el seu valor, tant cultural com natural, remarcant les seves importants particularitats dins del marc de la Mediterrània Occidental.

- Fomentar el respecte a la Natura i la integració de l'home en el medi.

L'exposició constarà d'uns grans plafons amb gràfics i fotografies acompanyats de textos explicatius. Els plafons estaran ordenats de forma que es passarà des d'una visió general fins al detall dels casos particulars; primer de la part terrestre i després de la marítima. Es consideraran diferents aspectes com són el clima, la situació geogràfica, els ambients, els diferents microclimes, els fluxes biològics, les plantes característiques, la relació entre els homes i l'entorn,...

Paral·lelament a l'exposició, tindran lloc una sèrie de conferències a càrrec d'especialistes destacats que versaran sobre temes relacionats amb el Massís de Cadiretes i Tossa.

Serà una exposició que pot interessar molt als tossencs. Si s'aconsegueix que es conegui i s'estimi una mica més l'entorn natural que envolta el poble, tant per terra com per mar, l'objectiu d'aquesta exposició estarà totalment complet.

RAMON MIRALPEIX MARQUÈS

QUÈ ÉS TELEVISIÓ DE TOSSA?

Abans de començar potser caldria deixar clar el que no és.

No és una TV3, ni una TV1, ni una A3, ni una... Totes elles amb pressupostos de milers de milions que els hi permeten una programació contínua de quasi 24 hores al dia, amb tot tipus de mitjans tècnics amb els que ofereixen la més variada gamma d'efectes visuals i amb els millors professionals del medi que fan que tot això funcioni correctament.

Tampoc es pot comparar a televisions locals com les de Blanes, Platja d'Aro o Palafrugell, que estan muntades i organitzades com a empreses que volen ser econòmicament rentables.

A l'igual que TVM (Malgrat) o TVBE (La Bisbal d'Empordà) el funcionament de Televisió de Tossa ve regit per una filosofia ben curiosa que es pot resumir en tres punts:

- L'altruisme
- L'afició i
- Les ganexes

L'altruisme d'aquells que ens passem moltes hores al dia darrera la càmera o davant del monitor editant programes, sense rebre ni un duro a canvi i que en més d'una ocasió hem hagut de gratar-nos la butxaca per comprar algun cable o per reparar un magnetoscopi (lamento contradir als que especulaven amb el fabulós sou del nostre director d'esports).

L'afició es refereix tant a aquella cosa que ens impulsa a passar-nos les hores fent aquesta feina, com a la no professionalitat de tots els que fem «Tele Tossa»; tots estem aprenent a marxar forçades el que vol dir: «Televisió» i «fer Televisió».

I està clar, «les ganexes» vol dir que malgrat tot tenim ganexes de tirar-ho endavant.

Continuant les comparacions amb les esmentades televisions locals, seria interessant tractar dels mitjans i dels pressupostos, la qual cosa ens pot fer veure la varietat de mitjans que utilitzem els uns o els altres per dur a terme la nostra funció.

TVM és una agrupació que no depèn del seu ajuntament. Utilitzem principalment una càmera Hi8 amb 2 vídeos VHS. La seva limitació de mitjans ve marcada per la seva limitació de pres-

supost; tots els seus ingressos venen d'una petita subvenció de l'ajuntament i de les quotes dels socis.

TVBE, encara que tampoc depèn del seu ajuntament, és un cas ben diferent en el que respecta als mitjans tècnics. El nucli de l'agrupació està format per un grup de professionals del vídeo amb tota la infraestructura d'una productora. Els seus mitjans són superiors als de TVM, però els seus recursos econòmics són també prou limitats; reben una petita subvenció de l'ajuntament i la resta ho obtenen de la publicitat.

I TV Tossa també és diferent de les altres. Aquí tenim la sort que l'ajuntament és qui es fa càrrec de totes les despeses: Càmares, taules d'edició, cintes... Recentment ha adquirit un equip bastant complet en format Hi8 domèstic amb el que hem preparat el primer programa que s'emet a partir del 4 d'abril.

Podríem dir que el cas de TVT és un servei municipal format per un «Hardware» que depèn de l'ajuntament i per un «Software» independent que l'utilitza per fer els programes.

Vist això, i afegint-hi el fet que cada dissabte, per poder emetre, un de nosaltres ha de pujar al repetidor del far carregat amb un vídeo i la cinta de la programació i connectar-ho tot a l'hora exacta; tothom comprendrà quant limitada pot ser la nostra

programació mentre no hi hagi més voluntaris disposats a invertir-hi una mica del seu temps.

L'esquema de la programació que pretenem oferir-vos a partir d'aquest mes d'abril estarà format per diferents petits programes que tractaran temes variats i que procurarem mantenir com a espais fixos. De moment en tenim uns quants dedicats (és a dir, que hi ha gent disposada a realitzar-los) com l'informatiu, turisme, medi ambient i natura i esports. Tots els programes seran de producció pròpia, bé realitzats pels membres de TVT o bé cedits per aficionats de Tossa. Si en alguna ocasió volem emetre quelcom no produït per nosaltres, procurarem fer-ho fora de la programació habitual fent-vos-ho saber abans.

Cada primer dissabte de mes a les 13'30 h. emetrem el programa nou i el repetirem els restants dissabtes del mateix mes. Ho trobareu com sempre en el canal 36, en aquella memòria del vostre aparell de TV on normalment hi veieu el TCC i el canal japonès.

Esperem que ben aviat algú de vosaltres es decideixi a fer-se càrrec d'un espai nou que poguem incorporar a la nostra programació.

JORDI FERRÉ
President de TVT

EL NOSTRE POBLE

20.01.92
Pelegrí de Tossa

22.01.92
Presentació del llibre de Mario Zucchitello

Arribada del Ral.li Montecarlo

22.01.92
Partit de futbol. Homes de Harrelson
contra Equip A

23.01.91
Espectacle d'Àngels Gonyalons

9.02.92

Final futbol femení
U.D. Tossa - C.F. Barcelona

29.02.92

Arribada d'en Carnestoltes

1.03.92

Primer premi Carrosses

1.03.92

Primer premi Individual

1.03.92

Primer premi Comparses

• NOTA INFORMATIVA DE MEDI AMBIENT

En el sector de Medi Ambient es portarà a terme una prova pilot en el camp de la recollida selectiva de la brossa, concretament amb el cartró i el paper. Les dates i l'hora exacte de la recollida encara no s'han concretat, però serà dins de la Setmana Santa. Serà realitzada per l'equip de treball anomenat "Brigades verdes", que aniran uniformement vestits de color vert.

Per qualsevol consulta que desitgeu formular-nos, posem a la vostra disposició una línia telefònica 34 02 27 els dimarts i dijous d'11 a 13 hores.

Des de la revista TURISSA volem cridar-vos a la participació col.laborant amb el reciclatge del paper i del cartró.

Atentament,

EL REGIDOR

• **8, 9 i 10 de maig**, III Jornades Internacionals en defensa dels animals i del medi ambient.

24.01.92

Elecció de la Pubilla i l'Hereu de Tossa per votació popular del públic assistent.

Srta. HELENA RIBAS ARAGAY

Presentada per la Penya Blau-Grana de Tossa

Sr. DAVID PUIGDEMONT FONTAN

Presentat per la Penya Blau-Grana de Tossa

L'Alcadessa dóna els premis de la Constitució als alumnes de l'escola de Tossa.

• Durant els mesos d'abril i maig, la Biblioteca Municipal disposarà de més d'un centenar de vídeos de contingut cultural que formen part del programa de difusió àudio-visual de la Generalitat, proporcionats pel Consell Comarcal de la Selva.

Tothom que ho desitgi pot rebre en préstec gratuïtament, les cintes que triï.

15.03.92

Resultats electorals a Tossa

PP	62
PSC-PSOE	413
PCC	24
CiU	980
CDS	14
C.LL.	3
ELS VERDS	8
ADE	3
IC	29
AV-MEC	8
ERC	206
PORE	2
PST	15
SI	5
PH	0
Blancs	20
Nuls	16
Cens	2.889
Votants	1.808
Abstenció	1.081

Naixements

NATÀLIA RIERA CÒRDOBA

Va nèixer el 29.01.92

Els seus pares són

Anna Còrdoba Pérez

Francesc Riera Boadas

JOAQUIM POSTIGO MUÑOZ

Va nèixer el 17.03.92

Els seus pares són

Maribel Muñoz Tirador

J. Postigo Cárdenas

Defuncions

GENER

Dia 5

Glòria Tranis Cullell

Dia 12

Julián Rodríguez Pérez

Dia 25

Manuel González Barredo

Dia 26

Francesc Andreu Selma

FEBRER

Dia 6

Jaume Busquets Masjuan

FEBRER

Dia 7

Joaquim Soler Pérez

Dia 14

Joaquima Matas Rigau

Dia 21

Francisco Javier Gil González

MARC

Dia 16

Antònia Cuerno Obregón

Dia 28

Salvi Gascons

Casaments

GENER

Dia 25

Javier Romà García-Campomanes
M. Rosa Giné Mesa

FEBRER

Dia 8

Juan José Serrano Mendive
M. Dolors Crous Rubio

Dia 9

Jordi Diez Tort
Olga Maria Pérez Gimeno

Dia 22

Julio Moreno Gallego
Rufina Picamán Muñoz

Dia 23

Jordi Calm Soler
M. Lourdes Esteva Faure

MARÇ

Dia 7

José M. Arroyo González
Carmen Roblas Gómez

Dia 21

José Picamán Muñoz
M. Agustina Moreno Bustos

Amenitats

Dues dones molt formoses, amb el seus gelosos marits, arriben a un riu. La barqueta que serveix per travessar-lo només pot portar dues persones en cada viatge. Quants viatges han de fer com a mínim?

SOLUCIÓ: 5 viatges

Ordenant les lletres podreu trobar el nom d'algunes plantes que hi ha al Massís de Cadiretes.

- a) l l a e t g
- b) o r r e u
- c) r a u l l f m
- d) m í a t ny o
- e) z a n a l i
- f) r c u b
- g) i r m a o n

a) gatell, b) roure, c) marfull, d) tomanyl, e) alzina, f) bruc, g) romaní

ENDEVINALLES

Endevinar: País, regió, vila, situació, emmarcament

• Què va passar ahir a Barcelona de nou a deu de la nit?

• Què fa l'arbre a la muntanya?

• Per què, dalt els penells dels campanars, s'hi posa un gall i no una gallina?

• Quin és el sant més barat?

- Una hora.
- Ombrà.
- Sant Donat o Sant Pere Regalat.
- Perquè si fos una gallina, en pondre caurien els ous a terra.

REFRANYS

• Perdut estàs si de llàgrimes de dona fas cas.

• La dona a casa i l'home on faci falta.

• El consell de la dona és poc, però qui no el segueix és boix.

• De la dona dolenta, guarda-te'n; i de la bona, no te'n fiïs.

• Si vols bona muller queda't solter.

• No et fiïs d'aigua que no corri ni de dona que mioli.

• Dona i saupa tot l'any es paupa.

• Dona casada, a casa tancada.

IMPERATIVO LEGAL I VENT DEL NORD

Ara mateix a la nostra vila funcionen dos grups de música que assagen a dalt de la terminal, lloc que s'ha convertit en el punt de trobada dels joves amb inquietuds musicals. Enstrobem en una època en la qual la música ha esdevingut el mitjà de comunicació per excel·lència del jovent; la majoria de nois i noies de Tossa, igual que arreu, viuen, escolten i en certa manera s'identifiquen amb uns estils i uns grups de música que fan seus, que formen part de les seves vides. Com és normal, un dia o altra se n'adonen de que la música els hi agrada de debò i decideixen tocar un instrument o comprar-se dos plats per mesclar discos a casa.

Així comença la història de la majoria dels grups, tocar sol és avorrit i llavors es busca gent que tingui ganes de treballar i moure's per portar endavant, un projecte amb la il·lusió de passar-s'ho d'allò més bé, i qui sap si un dia poder triomfar. «Imperativo Legal» i «Vent del Nord», els dos grups joves que

hi ha actualment a Tossa, responen a aquest esquema.

Anem, a conèixer-los mitjançant un escrit que m'han enviat els de «Imperativo Legal» i una entrevista que va fer en Vladí als «Vent del Nord».

«Imperativo Legal» està format per Juan Carlos Moreno (Vladimir, 21 anys) i José Manuel Muñoz (Sonic B, 22 anys). Comencen a

principis de 1990 sota el nom de Vladí, Mag i DJB, amb un tercer component, en Pere Magnusson. El 3 de març d'aquel any debuten a l'envelat. Van gravant les seves maquetes al petit estudi que tenen a dalt de la Terminal i presenten una cinta a la companyia Ariola on un empleat s'interessa per ells i vol ser el seu manager, els busca una actuació al maig i participen a la «Festa del Ritme'90» organitzada per Ràdio Figueres Cadena Cope on van estar entre altres Heroes del Silencio i Sangtraït.

El Nadal del 90, quan en Pere ja no hi era el grup, Vladimir i Sonic B van a Barcelona a gravar una maqueta en condicions amb dos discjockeys que farien de productors, sota la supervisió del manager, en Sito. No hi ha entesa, Imperativo Legal no pretén ser ninots de ningú.

A partir de 1991 comença una nova etapa, amb el canvi de nom i les noves cançons, que són les actuals, millorant la qualitat de les gravacions amb l'adquisició de

millors aparells, l'experiència i la col.laboració d'un jove músic argentí, en Diego Verger.

Aquestes cançons es presenten amb la Puri i la Casti fent de corus al Dancing Nights el 13 de desembre amb motiu de la festa «Una nit per vila Vella». La darrera actuació va ser el 9 de febrer d'enguany a la discoteca Saint Trop de Lloret. L'any passat vam sortir al CANAL 33 fent el «Rap del Spotnik Zap».

Imperativo Legal s'expressa mitjançant el rap, una forma de cantar directa i compromesa, unes

melodies que tendeixen en la seva major part a l'hipnotisme i uns ritmes que van del més pur estil Hip Hop fins als ritmes de la música de ball actual, amb inclusió d'efectes que ajudin a remarcar el missatge que es vol donar.

Tota la música és original d'en Vladimir, que utilitza dos sintetitzadors i caixa de ritmes, menys la guitarra elèctrica que la toca en Diego Verger, el que és co-autor de «Maradentro» i «El Redentor», SONIC B fa el SCRATCH, els efectes, les mescles i canta juntament amb en

Vladi. El títol de les altres cançons gravades a la maqueta és «Sutii conformismo», «Imperativo Legal», «Panoia», «Terrorismo de la verdad», «Paranoia», «De lo absurdo», «La unión hace la fuerza» i «Todo es un cuento».

Les lletres les ha escrites en Vladi i parlen de diferents temes reflexats als títols, sempre referents i dirigides al jovent.

Actualment Imperativo Legal busca una veu femenina per interpretar temes més soul i així poder abarcar una audiència més àmplia, encara que sembla ser cada cop més gent entén la seva música.

També s'estan acabant d'arrodonir alguns temes i s'està dissenyant la carpeta de la maqueta per ara definitiva, que començarà a córrer per ràdios, discoteques i cases discogràfiques.

El Guardian entre el centeno

ENTREVISTA D'EN VLADI ALS 'VENT DEL NORD'

Actualment a Catalunya el Rock n'Roll és un veritable fenomen juvenil. Moltes són les bandes que han sorgit en els darrers anys. A Tossa també molts joves s'interessen pel rock i han començat a tocar. Per ara s'ha format un grup, els «Vent del Nord» que com van demostrar el passat dia 20 de març al Dancing amb la seva tercera actuació, tenen moltes ganes de fotre canya.

Els són en Ferran, guitarra solista i rítmica (17 anys), en Milio guitarra rítmica (16 anys); en Demià, bateria (18 anys); Marco, la veu (16 anys) i l'Esteve, el baix (18+IVA) que forma part definitiva del grup des de la darrera actuació.

Funcionen des de finals de l'estiu passat quan els quatre joves components van aconseguir un

mínim equip per poder tocar i un local a dalt de la terminal on assajar. Va ser la seva primera actuació, el dia de la festa «Una nit per Vila Vella» (13 de desembre) la que els va motivar i van començar a prendre-s'ho més seriosament. Tal com diuen ells: «gràcies al recolçament tant tècnic com moral dels músics més veterans de Tossa; l'Esteve, el Bello, el Rafa, ha sigut possible que «Vent del Nord» bufi. Ens trobem a prop del local on practiquen, o sigui a l'estudi dels «Imperativo Legal» sobre la terminal. No cal massa història per trencar el gel perquè no n'hi ha gens ni mica. Fico un disc dels Living Colour per crear ambient i aviat comencen a remenar els meus discos i a punxar-los.

En quina mida el «boom» del rock català us va afectar a l'hora de formar el grup? Va ser un al·licient veure que el rock no és una cosa llunyana, sinó quelcom que tens a prop, que fa gent d'aquí. Creiem que és important.

-Per experiència sé que es difícil trobar-hi nom. Quina és la història del vostre? Va ser en Damià qui el va proposar. Va passar el temps i després de la primera actuació (el 13-D) va quedar com el nom del grup, encara que en Marc no estigui massa d'acord.

En Damià m'explicà, discolteixen sobre el nom mentre la resta, que un dia llegint el diari va veure un article que parlava d'un petrolier embarrancat a la badia de Roses que es deia «Vent del Nord». Això li va fer pensar en la situació geogràfica en la que ens trobem i en la tramontana i li va agradar el nom. A més a més, connecta amb l'estil èpic d'algunes lletres com «Il·lusions d'hivern», «Última voluntat»; «Lloc sense retorn»

escrites per en Ferran, la darrera juntament amb en Marco. Un altre tema, «El rock de l'escala», el va escriure en Milio. Tenen dues d'instrumentals, «Quan passa el temps» i «Vent del Nord»

L'autor de la música de tots els temes és en Ferran. Per això li pregunto quin és el seu mètode de compondre? Faig cançons a l'estil dels grups que m'agraden -RATT, DOKEN, LA GUNS-. Començo treient una melodia i després busco una lletra que quedi bé. De vegades les melodies van prenent forma al local mentre les toquen i finalment col·loquen la base rítmica.

-Quina és la cançó que podrieu trobar amb més valor sentimental? Pot ser «Il·lusions d'hivern» que va ser la primera que vam tocar que fos nostra i no una versió. Va ser a l'envelat, a la segona actuació, «solos ante el peligro», aquell dia havíem d'haver tocat més grups.

-Parlant d'actuacions, què tal va anar al Dancing el dia 20? La gent es va portar molt bé i estàvem molt animats perquè presentàvem cinc cançons noves. El pitjor va ser que no vam poder acabar per queixes

del veïns.

-És difícil poder anar tirant endavant el grup a Tossa? Per part nostra cada cop tenim més ganes de treballar i més o menys no parem d'actuar. El dia de Sant Jordi ho farem a Lloret i a l'endemà a Tossa. Gràcies a la col·laboració d'Esteve, en Rafa i en Bello tenim equip per a fer-ho i també tenim un local, que encara que no sigui una meravella, ens serveix per poder assajar sense molestar a ningú. Ara mateix aquesta és la nostra major preocupació, perquè si fan obres a la Terminal no tindrem cap lloc per anar a practicar sense molestar. I si parem de tocar ens tallarien el «rollo» ara que la cosa va cada cop millor.

-I per acabar, cap a on gira el penell dels Vent del Nord? De moment a gravar una maqueta (tots alhora).

VENT DEL NORD i IMPERATIVO LEGAL ACTUARAN EL 24 D'ABRIL A L'ENVELAT.

WLADIMIR

Imperativo legal i Vent del Nord